

Normcertificering

Een onderzoek naar financiële indicatoren voor een normcertificaat in de uitzendbranche

Faysal Achamlal
13/06/2012

Normcertificering

Een onderzoek naar financiële indicatoren voor een normcertificaat in de uitzendbranche

Classificatie:	Geheime scriptie
Auteur:	Faysal Achamlal
Studentnummer:	08052549
Opdrachtgever:	Kees Huisman namens SVU.
Docent:	Ruud Fortuin
Datum oplevering:	13 juni 2012

Voorwoord

Tijdens blok C en D van het collegejaar 2011/2012 heb ik de mogelijkheid gehad om een afstudeeronderzoek uit te voeren voor de SVU. De SVU staat voor Stichting Vertrouwde Uitleners. Dit afstudeeronderzoek geldt als afsluiting voor mijn opleiding Bedrijfseconomie aan de Haagse Hogeschool.

Voordat ik aan het onderzoek begon ging er eerst een sollicitatieprocedure aan vooraf. Ik had een vacature voor de SVU gezien, dat op blackboard van het studentennet was geplaatst. Hier had ik op gereageerd door middel van een motivatiebrief inclusief curriculum vitae. Enkele dagen later werd ik uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek met de Dhr. K. Huisman. Tijdens dit gesprek heeft Dhr. Huisman mij verteld wat het onderzoek inhield. Dit sprak mij enorm aan. Daarom heb ik besloten om het onderzoek uit te voeren.

Van deze gelegenheid wil ik gebruik maken om de heren K. Huisman, E. Van Drongelen (SVU) en F. Fortuin (Haagse Hogeschool) te bedanken voor hun begeleiding tijdens het onderzoek. Tevens wil ik iedereen bedanken die mij heeft geholpen om deze scriptie te voltooien. Ik wil er nog aan toevoegen dat ik een interessante en vooral leerzame praktijkervaring heb opgedaan bij de SVU.

Den Haag, 13 juni 2012

Faysal Achamlal

Samenvatting

De SVU (Stichting Vertrouwde Uitleners) is een serviceorganisatie die zich inzet voor uitzendbedrijven in het midden- en klein bedrijf. De SVU controleert of haar deelnemers voldoen aan de opgelegde wettelijke verplichtingen. Tevens wenst de SVU meer inzicht te verkrijgen in de toekomstige betrouwbaarheid van haar leden. Dit willen ze bereiken door een voorspelling te doen over de financiële situatie in de naaste toekomst van haar leden.

Inleiding en probleemstelling

Voor dit onderzoek is zowel desk research als field research nodig. Er zijn interviews gehouden met personen die gespecialiseerd zijn in hun vakgebied, zoals kredietbeoordelaars, kredietadviseurs en accountants. Tevens zijn er interviews gehouden met de SVU deelnemers. Gedurende het onderzoek is er informatie opgezocht in boeken, websites en dergelijke.

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken of er met behulp van specifieke financiële kengetallen beoordeeld kan worden of een uitzendbedrijf op de korte termijn de betalingsverplichtingen ten aanzien van belastingen en premies kan nakomen.

De probleemstelling van dit onderzoek luidt in: “Op basis van welke (financiële) indicatoren kan er geschat worden of middelgrote en kleine uitzendbedrijven in staat zijn om aan hun korte termijn verplichtingen te voldoen. Welke normen kunnen hiervoor worden opgesteld, zodat hiervoor een certificaat kan worden ontwikkeld?”

De NEN 4400-1 norm en de WKA-verklaring zijn niet geschikt om de probleemstelling op te lossen. De G-rekening is hiervoor wel geschikt. Echter kan de G-rekening nadelige gevolgen hebben voor uitzendbedrijven.

Financiële analyse

Een onderneming kan financieel geanalyseerd worden op basis van financiële kengetallen en de 6C's of Credits. De financiële kengetallen bestaan uit de liquiditeit, de solvabiliteit, de rentabiliteit en de activiteit. De current ratio (liquiditeit), de debt ratio (solvabiliteit) en de gemiddelde krediettermijn debiteuren (activiteit) zijn geschikt om de probleemstelling op te lossen. Bij de current ratio moet rekening gehouden worden met mogelijke wanbetalingen. De 6C's of Credit zijn zes kenmerken waarop de kredietwaardigheid van een onderneming wordt beoordeeld. De 6C's of Credit biedt geen oplossing voor de probleemstelling.

Financiële dienstverlening

De financiële dienstverlening bestaat uit kredietbeoordelaars en banken. In de financiële dienstverlening worden uitzendbedrijven beoordeeld op basis van financiële en niet-financiële indicatoren. De kredietbeoordelaars analyseren uitzendbedrijven niet alleen op hun winst en jaarcijfers, maar ook op het betaalgedrag, de bedrijfsactiviteiten en zakenrelaties.

Banken beoordelen de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf op basis van de winst, de jaarcijfers en het betalingsgedrag. De banken beoordelen ook de kredietwaardigheid van een ondernemer, de kwaliteit van het management en externe factoren. De externe factoren zijn marktontwikkelingen binnen een branche en de prestaties ten opzichte van de concurrenten.

De financiële dienstverlening hanteert verschillende normen voor de kengetallen die geschikt zijn om aan te tonen dat uitzendbedrijven in het midden- en kleinbedrijf aan hun korte termijn verplichtingen kunnen voldoen. De kredietbeoordelaars van Graydon en Dun & Brad Street hanteren minder strenge normen voor deze kengetallen dan de kredietadviseurs van de grote banken als ING, Rabobank en ABN AMRO. Qredits is een kleine kredietverstrekende bank. Daarom hanteert Qredits veel mildere normen dan de voorgaande financiële instellingen. Accountants van de BDO en Deloitte vinden dat de normen voor de geschikte kengetallen, minder streng hoeven te zijn dan de normen die de grote financiële instellingen hanteren.

Het Certificaat

De SVU wil haar deelnemers controleren op basis van de kengetallen die geschikt zijn om de probleemstelling op te lossen. Hiervoor wil de SVU een certificaat uitreiken. De procedure voor het certificeren moet weinig tijd en geld kosten. De controle voor het certificaat, wordt door accountants uitgevoerd. Dit is goedkoper dan een onafhankelijk inspectiebureau in te huren. Hierdoor verloopt de procedure van het certificeren ook sneller. De SVU brengt voor een controle ongeveer €430 in rekening.

Acht van de veertien geïnterviewde deelnemers van de SVU staan positief tegenover het nieuwe certificaat waarmee ze financieel worden geanalyseerd. Hiermee willen de uitzendbedrijven hun klanten aantonen dat ze kredietwaardig zijn. Dit certificaat biedt hen ook een bevestiging dat ze goed bezig zijn. Zes van de veertien respondenten zien geen verbetering in een nieuw certificaat, omdat ze vinden dat er kan worden gefraudeerd met de boekhouding. Ze zijn ook van mening dat de SVU meer controlemomenten moet uitvoeren. Deze respondenten zijn ook niet bereid om extra werk te verrichten voor een nieuw certificaat. Ten slotte zijn enkele respondenten ervan overtuigd dat veel inleenbedrijven een dergelijk certificaat niet erkennen.

Conclusies en Aanbevelingen

De financiële kengetallen en de 6C's of Credit zijn geschikt om ondernemingen financieel te analyseren. Echter zijn alleen de current ratio, de debt ratio en de gemiddeld krediettermijn debiteuren geschikt om de probleemstelling op te lossen. Deze kengetallen moet de SVU gebruiken om haar deelnemers te beoordelen. Tevens moet de SVU het betaalgedrag van haar deelnemers analyseren.

In de financiële dienstverlening worden uitzendbedrijven beoordeeld op financiële en niet financiële indicatoren. De financiële dienstverlening kent verschillende normen toe aan de kengetallen die geschikt zijn om de probleemstelling op te lossen.

De kredietbeoordelaars hanteren minder strenge normen voor deze kengetallen dan de kredietadviseurs van de grote banken. Qredits hanteert veel mildere normen dan de voorgaande financiële instellingen. Tenslotte zijn de normen volgens de accountants van BDO en Deloitte relatief minder streng dan die van de financiële instellingen.

De SVU moet hun deelnemers laten analyseren door een accountant. Deze beoordeelt de uitzendbedrijven op basis van kengetallen die de grote banken als normen hanteren. De accountant moet ook het betaalgedrag van de uitzendbedrijven analyseren. Dit biedt de oplossing voor de probleemstelling.

De SVU wil een nieuw certificaat ontwikkelen. Dit certificaat moet weinig tijd en geld kosten. Daarom wordt de controle voor dit certificaat verricht door een accountant.

Acht van de veertien ondervraagde SVU deelnemers staan positief tegenover het nieuwe certificaat waarmee ze financieel worden geanalyseerd. Tevens zijn de voordelen voor het nieuwe certificaat belangrijker dan de nadelen hiervan.

Om tijd te besparen moet de SVU de controle van dit certificaat en controle van de NEN 4400-1 norm tegelijkertijd laten uitvoeren door een accountant.

Voor dit nieuwe certificaat moet de SVU de administratie van hun deelnemers intensiever controleren. Tevens moet de SVU hun deelnemers zo min mogelijk betrekken bij de controle voor dit certificaat. De SVU moet de inleenbedrijven ervan overtuigen dat dit nieuwe certificaat hen meer zekerheid biedt. Dit kunnen ze realiseren door de grote inleenbedrijven van de SVU deelnemers uit te nodigen voor een informatieve bijeenkomst.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	7
1.1. UITZENDBRANCHE ALGEMEEN	7
1.1.1. Overeenkomsten.....	7
1.1.2. Verschillen.....	8
1.2. TAAK SVU	8
1.3. WETGEVING EN CERTIFICERING	8
1.3.1. WKA-Verklaring	9
1.3.2. G-rekening	9
1.3.3. NEN 4400-1.....	10
1.4. HET ONDERZOEK	11
1.4.1. Onderzoeksmethoden.....	11
1.4.2. Aanleiding Onderzoek.....	12
1.4.3. Doel van het onderzoek	12
1.4.4. Probleemstelling	12
1.4.5. Deelvragen.....	13
2. (FINANCIËLE) INDICATOREN VOOR DIENSTVERLENENDE BEDRIJVEN.....	14
2.1. FINANCIËLE ANALYSE	14
2.2. LIQUIDITEIT	15
2.2.1. NETTO WERKKAPITAAL	16
2.2.2. Current Ratio	16
2.2.3. Toepassing Liquiditeit.....	16
2.3. SOLVABILITEIT	17
2.3.1. DEBT RATIO	17
2.3.2. Rentedekkingsfactor.....	17
2.3.2. Toepassing Solvabiliteit	18
2.4. RENTABILITEIT.....	19
2.4.1. RENTABILITEIT TOTAALVERMOGEN.....	19
2.4.2. Rentabiliteit Eigen Vermogen	19
2.4.3. Rentabiliteit Vreemd Vermogen	20
2.4.4. Toepassing Rentabiliteit	20
2.5. ACTIVITEIT.....	20
2.5.1. Omloopsnelheid van het Totale Vermogen	21
2.5.2. Gemiddeld Krediettermijn Debiteuren.....	21
2.5.3. Gemiddeld Krediettermijn Crediteuren.....	21
2.5.4. Toepassing Activiteit.....	22
2.6. 6C'S OF CREDIT.....	23

3. FINANCIËLE INDICATOREN IN DE FINANCIËLE DIENSTVERLENING.....	25
3.1. KREDIETBEOORDELAARS.....	25
3.1.2. <i>Graydon</i>	26
3.1.3. <i>Dun & Brad Street</i>	27
3.2 BANKEN.....	28
3.2.1. <i>ING</i>	30
3.2.2. <i>Rabobank</i>	30
3.2.3. <i>ABN AMRO</i>	31
3.2.4. <i>Qredits</i>	31
3.3. ACCOUNTANTS.....	32
4. CRITERIA CERTIFICAAT	33
4.1. CRITERIA	33
4.1.1. <i>Procedure</i>	33
4.1.2 <i>Kosten</i>	34
5. BEHOEFTE SVU DEELNEMERS	35
5.1 DE ENQUÊTE	35
5.1.1. <i>Schriftelijke Enquête</i>	35
5.1.2. <i>Digitale Enquête</i>	35
5.2 RESULTATEN ENQUÊTE	36
6. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	37
6.1. FINANCIËLE ANALYSE	37
6.2. FINANCIËLE DIENSTVERLENING	38
6.3. HET CERTIFICAAT.....	39
BIJLAGEN ONDERZOEK	40
SAMENVATTING GESPREKKEN K. HUISMAN EN E. VAN DRONGELEN.....	41
SAMENVATTING INTERVIEW KREDIETBEOORDELAAR GRAYDON	42
SAMENVATTING INTERVIEW KREDIETBEOORDELAAR DUN EN BRAD STREET	43
SAMENVATTING INTERVIEW KREDIETADVISEUR ING	44
SAMENVATTING INTERVIEW KREDIETADVISEUR RABOBANK	45
SAMENVATTING INTERVIEW KREDIETADVISEUR ABN AMRO	46
SAMENVATTING INTERVIEW KREDIETADVISEUR QREDITS.....	47
SAMENVATTING INTERVIEWS ACCOUNTANTS.....	47
SAMENVATTING INTERVIEWS SVU-DEELNEMERS	48
LITERATUURLIJST	49

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de uitzendbranche in het algemeen beschreven. Verder wordt de wetgeving en certificering binnen de uitzendbranche behandeld. De taak van de SVU wordt ook behandeld. Ten slotte wordt het doel en de aanleiding van het onderzoek toegelicht.

1.1. Uitzendbranche algemeen

De SVU (Stichting Vertrouwde Uitleeners) is een serviceorganisatie die zich inzet voor uitzendbedrijven. Deze stichting is opgericht om de uitzendbedrijven in Nederland die behoren tot het categorie midden- en kleinbedrijf van dienst te zijn.¹ De SVU voerde controles uit in opdracht van de Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen, de NBBU. De NBBU is een brancheorganisatie voor uitzendbedrijven in het midden- en kleinbedrijf. Deze brancheorganisatie heeft 800 leden. De SVU werkt niet meer samen met de NBBU. De SVU voert slechts controles uit voor haar 38 deelnemers. De deelnemers van de SVU ontvangen een NEN 4400-1 certificaat indien ze voldoen aan de gestelde voorwaarden.² De NEN 4400-1 norm is in paragraaf 1.3.3. nader toegelicht.

De SVU streeft ernaar dat inleenbedrijven de gecertificeerde uitzendbedrijven zullen erkennen. Dit willen ze bereiken door op hun website een aparte pagina te wijden aan de inleenbedrijven. Hierin lichten ze toe wat de voordelen zijn voor een inleenbedrijf om zaken te doen met een uitzendbedrijf dat lid is bij de SVU.

De grotere uitzendbedrijven zijn lid van de ABU (Algemene Bond Uitzendondernemingen). De ABU is de grootste brancheorganisatie die de belangen behartigt van uitzendondernemingen in Nederland. De ABU heeft 450 leden, die samen beschikken over 60 procent van alle uitzendkrachten.³ De ABU laat haar deelnemers controleren door de SNA, Stichting Normering Arbeid. De SNA is net als de SVU een serviceorganisatie. De SNA wil garantie bieden dat een uitzendbedrijf betrouwbaar is.⁴ Daarom streeft de SNA ernaar om de aansprakelijkheid voor inleenbedrijven te minimaliseren. Tegenwoordig voert de SNA ook controles uit voor de NBBU.

*“Een uitzendbedrijf is een natuurlijke of rechtspersoon die als werkgever uitzendovereenkomsten sluit.”*⁵ Hierbij is ook de opdrachtgever en de uitzendkracht bij betrokken. Voorbeelden van een uitzendbedrijf zijn: uitzendbureaus, detacheringsbedrijven, of payrollbedrijven. *“Een inleenbedrijf is een natuurlijke of rechtspersoon die met een uitzendbedrijf overeenkomsten sluit tot het ter beschikking stellen van arbeidskrachten.”*⁶

1.1.1. Overeenkomsten

De SVU en de SNA kennen gemeenschappelijk voorwaarden voor lidmaatschap bij hun organisatie.⁷ Een uitzendbedrijf moet ingeschreven staan in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel. Tevens moet een uitzendbedrijf bij beide serviceorganisaties schriftelijke aanmelding doen door middel van een inschrijfformulier. Beide organisaties maken gebruik van een openbaar register, waarin alle goedgekeurde deelnemers staan vermeld.

¹ <http://svu.nl/inleidinguitlenerssvuDefinitieve.html>

² Bijlage 1: Samenvatting gesprekken K. Huisman en E. van Drongelen.

³ <http://www.abu.nl/abu/organisatie>

⁴ <http://www.normeringarbeid.nl/index.asp?directory=30> De stichting

⁵ <http://www.encyclo.nl/begrip/uitzendbedrijf>

⁶ <http://www.encyclo.nl/zoek.php?woord=inleenbedrijf>

⁷ <http://www.normeringarbeid.nl/Applications/getObject.asp?FromDB=1&Obj=1002217.pdf> en bijlage 7.2.

Zowel bij de SVU als de SNA wordt een toetredingscontrole uitgevoerd, waarin de gegevens van het inschrijfformulier worden geverifieerd.

De deelnemers zijn verplicht om medewerking te verlenen bij het verrichten van de toetredingscontrole. De kosten voor deze controle zijn voor het uitzendbedrijf. Uiteindelijk geldt bij beide organisaties dat het bestuur de deelname moet goedkeuren.

1.1.2. Verschillen

De SVU en de SNA hebben ook voorwaarden die slechts bij hun eigen organisatie geldt.

Indien een uitzendbedrijf wil toetreden bij de SVU, moet deze een controleverklaring afgeven. Deze controleverklaring heeft betrekking op de juistheid van de jaarcijfers. De controle voor de NEN 4400-1 norm duurt bij de SVU 3 á 4 uur. Bij de SNA duurt deze controle minimaal 8 uur.

De SNA controleert haar deelnemers een of twee keer per jaar. Hierbij controleert de SNA of de deelnemers voldoen aan de eisen van de NEN 4400-1 norm. De SVU voert deze controle altijd een keer per jaar uit.⁸

1.2. Taak SVU

De primaire taak van de SVU is om te controleren of haar deelnemers voldoen aan de opgelegde wettelijke verplichtingen. Tevens wenst de SVU meer inzicht te verkrijgen in de toekomstige betrouwbaarheid van haar leden. Dit willen ze bereiken door een voorspelling te doen over de financiële situatie in de naaste toekomst van haar leden. *“De SVU wil zowel de uitleners als de inleners van dienst zijn, door:*

- *De risico's verbonden aan het inhuren van arbeidskrachten te minimaliseren.*
- *De NEN 4400-1 screenings te laten uitvoeren door de eigen accountant (RA of AA).*
- *Haar werkwijze af te stemmen op de omvang en de financiële draagkracht van midden- en kleinbedrijven.”⁹*

De SVU onderscheidt zich van de SNA, door de onderste twee punten van de vorige opsomming als doel te stellen. Een controle voor een certificaat met betrekking tot dezelfde NEN 4400-1 norm, is bij de SNA ongeveer vier keer duurder dan bij de SVU.¹⁰ Voor veel middelgrote- en kleine uitzendbedrijven is de controle voor de NEN 4400-1 te duur, terwijl ze wel voldoen aan de eisen van de norm.

De SVU voert de controle voor de NEN 4400-1 norm uit tegen een lagere vergoeding. Dit is voor de SVU realiseerbaar, doordat ze de financiële administratie laten controleren door de accountant van het uitzendbedrijf. De SNA huurt een onafhankelijk inspectiebureau in, die de financiële administratie van een uitzendbedrijf controleert. De accountant van het uitzendbedrijf wordt om de drie jaar gecontroleerd door een accountant van de SVU. De SVU voert jaarlijks een controle uit bij elke deelnemer.

Om de inleenbedrijven te overtuigen van hun goede vertrouwen stelt de SVU als doel om de inlenersaansprakelijkheid zo veel mogelijk te beperken. Dit wil de SVU realiseren door het verhaalsrisico van premie- en belastingafdrachten die betrekking hebben op de uitzendkrachten, naar de uitzendondernemingen toe te schuiven.

⁸ <http://svu.nl/verschillentussensvuensnauituitgebreidetekst.html>

⁹ <http://svu.nl/inleidinguitlenerssvuDefinitieve.html>

¹⁰ Bijlage 1: Samenvatting gesprekken K. Huisman en E. van Drongelen

1.3. Wetgeving en Certificering

De Wet Keten Aansprakelijkheid, de WKA-verklaring, is wettelijk verplicht gesteld voor alle uitzendbedrijven. De Belastingdienst voert de controle uit voor deze WKA-verklaring. Dit is in geregeld in art 34 van de Invorderingswet. Deze wet is niet van toepassing op uitzendbedrijven die werkzaamheden in het buitenland uitvoeren en uitzendbedrijven die gebruik maken van buitenlandse uitzendkrachten.¹¹

De Nederlandse Normalisatie Instituut houdt zich bezig met het begeleiden en stimuleren van normcertificaten. Deze normen worden NEN-normen genoemd. De NEN-normen zijn niet wettelijk verplicht. Een NEN-norm wordt opgesteld door aparte commissies. In een commissie zitten experts die een concept normteksten ontwerpt. De leden van alle andere commissies kunnen reageren op dit concept. Na goed overleg komt een NEN-norm tot stand. De serviceorganisaties gebruiken de NEN-normen als richtlijnen om certificaten uit te reiken. Zowel ABU als de NBBU stelt hun leden verplicht om aan de richtlijnen van de NEN 4400-1 norm te voldoen. Organisaties die NEN-normen gebruiken, delen hun kennis om er samen voordeel uit te halen. De belangen van verschillende organisaties worden door de Nederlandse Normalisatie Instituut met elkaar verenigd. In Nederland is NEN het nationale normalisatie-instituut. De Nederlandse Normalisatie Instituut werkt ook in Europees en wereldwijd verband aan economische groei en welzijn.¹²

1.3.1. WKA-verklaring

De wet stelt de uitzendbedrijven verplicht om aan een WKA-verklaring te voldoen. De Belastingdienst controleert een keer per jaar of een uitzendbedrijf de verschuldigde loonbelastingen en sociale lasten van uitzendkrachten afdraagt. Deze verklaring is er om te voorkomen dat inleenbedrijven deze loonheffingen moeten betalen. De inlenende bedrijven zijn namelijk aansprakelijk voor de loonbelastingen en sociale premies van uitzendkrachten, die niet door de uitzendbedrijven worden betaald. Om te voorkomen dat inleenbedrijven de loonbelastingen en sociale premies moet betalen, heeft de Belastingdienst de G-rekening geïntroduceerd.

1.3.2. G-rekening

Een uitzendbedrijf kan een overeenkomst sluiten met de Belastingdienst en de bank om een geblokkeerde rekening te openen. Deze geblokkeerde rekening wordt een G-rekening genoemd. De Belastingdienst beheert de geldstromen binnen de geblokkeerde rekening. Het uitzendbedrijf, de Belastingdienst en de bank spreken in een overeenkomst af dat inlenende bedrijven een deel van het factuurbedrag op een G-rekening stort. Het gaat hier om het deel van het factuurbedrag dat een inleenbedrijf aan het uitzendbedrijf dient te betalen. Dit deel van het factuurbedrag bestaat uit de loonbelastingen en sociale premies voor de uitzendkrachten.

De uitzendbedrijven en de inlenende bedrijven moeten gezamenlijk schatten welke deel van het factuurbedrag bestaat uit de loonheffingen. De Belastingdienst haalt meteen de verschuldigde loonheffingen uit de G-rekening. Indien het uitzendbedrijf en het inlenende bedrijf de hoogte van de loonbelastingen en sociale premies goed schatten, hoeft het uitzendbedrijf geen belastingafdrachten meer te doen. Indien een inleenbedrijf teveel geld

¹¹http://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/aansprakelijkheid_loonheffing_inlening_personeel_al5281z4fd.pdf

¹² <http://www.nen.nl/web/OverNEN.htm>

stort op een G-rekening, kunnen de uitzendbedrijven een verzoek indienen bij de Belastingdienst om het overschot te deblokkeren.

De inleenbedrijven worden door de Belastingdienst niet aansprakelijk gesteld voor de bedragen die ze op de G-rekening hebben gestoord. Hiermee zijn de inlenende bedrijven ervan verzekerd dat ze de loonbelastingen en sociale lasten van uitzendkrachten niet twee keer hoeven te betalen.¹³

Een G-rekening is een ideaal middel om de inleenbedrijven zekerheid te bieden. Echter hebben de uitzendbedrijven verschillende motieven om geen G-rekening te openen of te gebruiken. Een uitzendbedrijf dat gebruik maakt van een G-rekening ontvangt van het inleenbedrijf minder geld op de normale bankrekening. Hierdoor daalt de vlottende activa van een uitzendbedrijf. Het uitzendbedrijf is bij het gebruik van een G-rekening minder liquide. Het gebruiken van de G-rekening heeft ook als nadeel dat de Belastingdienst geen rente vergoed over het gestorte bedrag, waardoor een uitzendbedrijf interestbaten misloopt.¹⁴

1.3.3. NEN 4400-1

De NNI heeft de NEN 4400-1 norm ontwikkeld. Bij deze norm staan eisen vermeld omtrent de aangifte en afdracht van belastingen en sociale lasten die uitzendbedrijven dienen af te dragen. Om aan de NEN 4400-1 norm te voldoen moet een uitzendbedrijf zich houden aan de CAO regels. Een andere eis van deze NEN norm is om na te gaan of een uitzendbedrijf gerechtigd is om arbeid te verrichten in Nederland.

Indien een uitzendbedrijf wil deelnemen aan de SVU, ontvangt deze een handboek waarin alle eisen staan vermeld die aan de NEN 4400-1 norm worden gesteld. Tevens krijgt het uitzendbedrijf een checklist mee waarin het protocol voor de controle is beschreven.

De uitlener zal er voor moeten zorgen dat zijn onderneming op een goede manier is georganiseerd. De controle voor de NEN 4400-1 norm wordt door de SVU een keer per jaar uitgevoerd. Dit certificaat is slechts een jaar geldig. Om bij de SVU in aanmerking te komen voor dit certificaat moet het uitzendbedrijf de WKA-verklaring tijdig overhandigen.

Indien uitzendbedrijven aan de NEN 4400-1 norm voldoen, worden bepaalde risico's verminderd. Met deze NEN norm kan voorkomen worden dat een inleenbedrijf moet betalen voor de loonbelastingen en sociale lasten van uitzendkrachten die een uitzendbedrijf heeft nagelaten om af te dragen.

De SVU en de SNA screenen namelijk hun deelnemers, die voor de NEN 4400-1 norm gecertificeerd willen worden, op de volgende punten¹⁵:

- Identificatie van de onderneming.
- Personeelsadministratie
- Loonadministratie.
- Financiële administratie

Zowel de SVU als de SNA reikt NEN 4400-1 uit aan een deelnemer die aan de eisen voldoet. Indien een uitzendbedrijf de controle voor een NEN 4400-1 certificaat laat uitvoeren door de SVU is het aanzienlijk goedkoper dan wanneer een uitzendbedrijf deze controle laat uitvoeren door de SNA.

De SVU streeft ernaar dat al haar deelnemers blijvend voldoen aan alle wettelijke verplichtingen die voor hen gelden. Daarom certificeert de SVU alleen de leden die volledig

¹³http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/personeel_en_loon/aangifte_loonheffingen/loonheffingen_aangeven_en_betalen/aansprakelijkheid/g_rekening

¹⁴ <http://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/betalen/grekening/productinformatie.html>

¹⁵ Nederlandse Normalisatie Instituut, Nederlandse Norm NEN 4400-1, 2006

voldoen aan de richtlijnen die zij stellen. Deze hebben voornamelijk betrekking op de juistheid en volledigheid bij het uitvoeren van administratieve zaken door een uitzendbedrijf.

1.4. Het onderzoek

De essentie van het onderzoek is al in paragraaf 1.2 beschreven. Hierin staat vermeld dat de SVU meer inzicht wil krijgen in de toekomstige betrouwbaarheid van haar leden en dat ze dit willen bereiken door een voorspelling te doen over de financiële situatie in de naaste toekomst van haar deelnemers.

Bij dit onderzoek wordt eerst gekeken naar de huidige wetten en regels, waarbij de risico's worden geminimaliseerd dat uitzendbedrijven zich niet aan hun wettelijke verplichtingen houden. De NEN 4400-1 norm is hiervan een goed voorbeeld. Echter is de SVU van mening dat deze norm niet voldoende is om een betrouwbare voorspelling te doen over de toekomstige financiële situatie van haar deelnemers.

Vervolgens moet er onderzoek gedaan worden naar nieuwe mogelijkheden om de inleenbedrijven meer zekerheid te bieden. Tevens moet onderzocht worden hoe de deelnemende uitzendbedrijven tegenover een nieuwe normcertificering staat. Deze certificering moet voor kleinere uitzendbedrijven toegankelijk blijven, daarom moeten deze nieuwe mogelijkheden relatief weinig tijd vergen en weinig geld kosten

1.4.1. Onderzoeksmethoden

Voor dit onderzoek is het van belang om eerst informatie te verkrijgen over dit onderwerp. Hiervoor is zowel desk research als field research nodig.

- **Field research:** Bij het vergaren van informatie is het belangrijk om zoveel mogelijk gesprekken aan te gaan met personen die over vakkennis beschikken. Hierdoor wordt het eenvoudiger om antwoorden te krijgen op onduidelijkheden.
Bij dit onderzoek is veel informatie nodig van de omgeving, maar ook van derden. Daarom is een goede voorbereiding noodzakelijk, voordat een interview kan worden afgenomen. Het uiteindelijke doel van het interview moet van te voren wel doordacht zijn. Voor dit onderzoek zijn eerst interviews gehouden met de bestuurders van de SVU. Hierbij ging het over de uitzendbranche in het algemeen. Tevens zijn de taken van de SVU en de criteria voor het certificeren tijdens de interviews besproken. Om de normen van financiële indicatoren te bepalen zijn er interviews gehouden met werknemers van grote kredietbeoordelaars, kredietadviseurs van banken en accountants. Ten slotte is door middel van interviews de behoefte aan dit certificaat bepaald. Deze interviews zijn gevoerd bij uitzendbedrijven die lid zijn van de SVU.
- **Desk research:** Gedurende het onderzoek moet de sneeuwbalmethode worden toegepast. Naarmate het onderzoek vordert moet er wellicht op een nieuwe of alternatieve manier naar antwoorden worden gezocht. Hierbij is het van belang om informatie te zoeken in boeken, websites, recente publicatie en dergelijke.

1.4.2. Aanleiding Onderzoek

Het probleem dat zich momenteel voordoet is dat bedrijven die personeel inhuren aansprakelijk worden gesteld voor betalingsverplichtingen van uitzendbedrijven. Dit zijn betalingsverplichtingen aan de Belastingdienst met betrekking tot ingehuurde personen. Indien een uitzendbedrijf verzuimt om de loonbelastingen en sociale premies voor het ingehuurde personeel te betalen, kan de fiscus deze verplichtingen verhalen op een inleenbedrijf. Het gebeurt nog regelmatig dat de Belastingdienst en het UWV na faillissement van een uitzendbedrijf deze loonbelastingen en premies verhalen op de inleenbedrijven.

1.4.3. Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken of er met behulp van specifieke financiële kengetallen beoordeeld kan worden of een uitzendbedrijf op de korte termijn de betalingsverplichtingen ten aanzien van belastingen en premies kan nakomen.

Voor de kengetallen die betrekking hebben op de uitzendbranche moeten normen worden achterhaald, zodat hiervoor een certificaat kan worden ontwikkeld. Dit levert zekerheden op voor zowel het inleenbedrijf als het ingehuurd personeel. Beide partijen kunnen hierdoor ervan uitgaan dat een uitzendbedrijf met dit certificaat in staat is om aan haar financiële korte termijn verplichtingen te voldoen. Met deze zekerheid wordt bedoeld dat inleenbedrijven beter voorbereid zijn, voordat ze een samenwerking aangaan met een uitzendbedrijf. Dit biedt immers een inleenbedrijf de mogelijkheid om de betrouwbaarheid van een uitzendbedrijf te beoordelen.

Tot op heden is hiervoor de NEN 4400-1 normcertificering in werking gesteld. Deze stelt periodiek vele eisen en beoordeelt de afdracht van belastingen en sociale lasten door uitzendbedrijven. Elk certificaat biedt slechts zekerheid tot het moment van laatste screening. Hierbij geldt uiteraard wel dat de resultaten uit het verleden geen garantie voor de toekomst biedt. De SVU wenst om verder te gaan en ook zekerheid te bieden voor de toekomst. Daarom heeft de SVU een nieuw initiatief ontwikkeld, waarmee ze de uitzendbedrijven financieel willen analyseren. Hierdoor kan de SVU ook zekerheid in de toekomst bieden voor inleenbedrijven.

1.4.4. Probleemstelling

De probleemstelling van dit onderzoek luidt: “Op basis van welke (financiële) indicatoren kan er geschat worden of middelgrote en kleine uitzendbedrijven in staat zijn om aan hun korte termijn verplichtingen te voldoen. Welke normen kunnen hiervoor worden opgesteld, zodat hiervoor een certificaat kan worden ontwikkeld?”

De doelgroep van de SVU zijn de middelgrote- en kleine uitzendbedrijven. Daarom moet er bij dit onderzoek in ieder geval rekening worden gehouden met de volgende criteria:

- Het certificeren van de normen mag geen onoverkomelijke last zijn voor een klein uitzendbedrijf.
- De behoefte aan deze normcertificering van de uitzendbedrijven moet worden onderzocht.

De SVU wil in eerste instantie de behoefte van haar deelnemende uitzendbedrijven naar een nieuw certificaat bepalen. Deze uitzendbedrijven zijn de primaire klanten van de SVU. In een volgend onderzoek wil de SVU de behoefte bepalen van de niet-deelnemende uitzendbedrijven en de inleenbedrijven.

1.4.5. Deelvragen

Om de probleemstelling op de juiste manier te behandelen is het noodzakelijk om deze onder te verdelen in meerdere deelvragen. Dit maakt het eenvoudiger en overzichtelijker om de probleemstelling te beantwoorden.

De volgende deelvragen hebben betrekking op het beantwoorden van de probleemstelling:

1. Welke (financiële) indicatoren zijn er om een dienstverlenend bedrijf financieel te analyseren?
2. Welke (financiële) indicatoren worden in de financiële dienstverlening gebruikt om een dienstverlenend bedrijf te analyseren?
3. Welke financiële indicatoren zijn geschikt om de kredietwaardigheid op korte termijn van uitzendbedrijven te analyseren?
4. Welke normen worden aan de voorgaande financiële indicatoren gesteld, zodat hiervoor een certificaat kan worden ontwikkeld?
5. Aan welke criteria moet het betreffende certificaat voldoen?
6. Hoe staan de uitzendbedrijven tegenover de nieuwe normcertificering?

2. (Financiële) indicatoren voor dienstverlenende bedrijven

In het vorige hoofdstuk is de uitzendbranche in het algemeen beschreven. Verder is de wetgeving en certificering binnen de uitzendbranche behandeld. Vervolgens is de taak van de SVU beschreven en is het doel en de aanleiding van het onderzoek toegelicht.

In dit hoofdstuk worden zowel de financiële als de niet-financiële indicatoren besproken, die er zijn om dienstverlenende bedrijven te analyseren. Vervolgens wordt beoordeeld welke indicatoren geschikt zijn om de kredietwaardigheid op korte termijn van uitzendbedrijven te analyseren.

2.1. Financiële analyse

Voor dienstverlenende ondernemingen is het belangrijk om hun financiële structuur te bepalen. Deze wordt voornamelijk bepaald door de omvang en samenstelling van investeringen en de opbrengsten die hieruit voortvloeien. Indien een onderneming haar financiële structuur in kaart wil brengen, dient deze een financiële analyse uit te voeren. Deze analyse wordt op basis van financiële kengetallen uitgevoerd.

Financiële kengetallen zijn getallen die uit het jaarverslag van een onderneming gehaald worden. Hiermee kunnen zowel de ondernemingen zelf als andere belanghebbenden de financiële situatie beoordelen van een onderneming. Indien een derde partij een oordeel wil vormen over de financiële situatie een onderneming, dient deze de kengetallen van de onderneming te analyseren. De kengetallen worden als volgt ingedeeld:

- Liquiditeitskengetallen
- Solvabiliteitskengetallen
- Rentabiliteitskengetallen
- Activiteitskengetallen

Dit is ook weergegeven in de figuur 1.1.

Figuur 1.1

Er zijn enkele bezwaren verbonden aan het beoordelen van de financiële situatie op basis van de kengetallen.¹⁶ Deze zijn:

1. De gegevens uit een jaarrekening geven een momentopname weer. De financiële verplichtingen die ontstaan na het moment dat de balans wordt opgemaakt, worden niet opgenomen bij het bepalen van de kengetallen.
2. De balans kan een geflatteerd beeld van de financiële situatie geven. Een veel voorkomend verschijnsel is "*Window dressing*". Dit houdt in dat een onderneming bij het opstellen van de balans probeert om een betere voorstelling van de financiële structuur weer te geven. Een onderneming kan bijvoorbeeld net voordat de jaarrekening wordt opgemaakt, enkele kortlopende schulden aflossen. Hiermee wekt een onderneming de indruk dat haar liquiditeitspositie beter is. Tevens kunnen ondernemingen de fiscus misleiden, door bepaalde kosten onterecht als fiscaal aftrekbaar aan te merken.

De financiële kengetallen die er zijn om een dienstverlenend bedrijf te analyseren, zijn niet allemaal geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren.

Uitzendbedrijven hebben vooral te maken met een hoog debiteurensaldo. Dit komt doordat ze het ingehuurd personeel snel betalen, terwijl ze lang moeten wachten voordat de inleenbedrijven hen betalen. Tevens hebben uitzendbedrijven veelal te maken met veel kortlopende schulden. Om de lonen van het ingehuurde personeel te betalen, moet een uitzendbedrijf voldoende liquide middelen hebben.

De financiële kengetallen die wel geschikt zijn om uitzendbedrijven te analyseren, zijn kengetallen die aantonen dat de kortlopende schulden betaald kunnen worden en waarmee de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf kan worden beoordeeld. In de volgende paragrafen wordt per categorie kengetallen uiteengezet welke geschikt zijn en welke niet.

2.2. Liquiditeit

De liquiditeit is de mate waarin een onderneming aan de lopende betalingsverplichtingen kan voldoen. Om de liquiditeit goed te kunnen beoordelen, moet enig inzicht in de verwachte in- en uitgaande geldstromen worden verkregen. Dit wordt beoordeling op dynamische liquiditeit (liquiditeitsbegroting) genoemd. Echter zijn hiervoor interne financiële gegevens van de onderneming nodig.

Een derde partij heeft meestal geen toegang tot de interne gegevens van een ander bedrijf, waardoor ze noodgedwongen gebruik moeten maken van de financiële gegevens die in de jaarrekening gepubliceerd zijn. Deze gegevens hebben betrekking op de situatie van een bepaald moment, daarom wordt dit statische liquiditeit genoemd. Het is logisch dat de betrouwbaarheid van de dynamische liquiditeit groter is dan de statische liquiditeit.

De berekening van liquiditeitskengetallen geschiedt op basis van gegevens die op een bepaald moment in de gepubliceerde balans staan vermeld. Er is hierbij sprake van statische liquiditeit.¹⁷ De liquiditeit kan door de volgende kengetallen worden bepaald:

¹⁶ De Boer P., "Basisboek Bedrijfseconomie", 9e druk, Zwolle, 2010 p.192

¹⁷ De Boer P., "Basisboek Bedrijfseconomie", 9e druk, Zwolle, 2010 p.201

- Netto werkkapitaal
- Current ratio

2.2.1. Netto werkkapitaal

Netto werkkapitaal is het bedrag dat een onderneming overhoudt als deze de waarde van de vlottende activa verminderd met de waarde het kort vreemd vermogen. Dit kengetal wordt dan ook op de volgende manier berekend:

$$\text{Vlottende activa} - \text{Kort vreemd vermogen} = \text{Netto werkkapitaal}$$

Indien het netto werkkapitaal positief is houdt dit in dat een onderneming met haar vlottende activa, haar kortlopende schulden kan afbetalen. De onderneming wordt dan als liquide aangemerkt. Een onderneming wenst geen negatieve netto werkkapitaal, omdat deze dan niet in staat is om haar korte termijn verplichtingen te voldoen met haar vlottende activa.

2.2.2. Current Ratio

De current ratio wordt het meest gebruikt om de liquiditeit van onderneming te bepalen. De current ratio is de verhouding tussen de vlottende activa en het kort vreemd vermogen. Deze wordt dan ook op de volgende manier berekend:

$$\frac{\text{Vlottende activa}}{\text{Kort vreemd vermogen}} = \text{Current ratio}$$

2.2.3. Toepassing Liquiditeit

In de vorige paragraaf staat vermeld dat de liquiditeit van een onderneming de mate is waarin een onderneming aan de lopende betalingsverplichtingen kan voldoen. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de liquiditeit van een uitzendbedrijf een geschikt kengetal is om uitzendbedrijven financieel te analyseren.

Bij het berekenen van het netto werkkapitaal moet er rekening worden gehouden met dubieuze debiteuren en de betalingstermijnen van de debiteuren. De betalingstermijnen hebben invloed op de nettowinst. Dit is in paragraaf 2.5 verder toegelicht. Het netto werkkapitaal is niet geschikt om aan te tonen dat een uitzendbedrijf aan haar korte termijn verplichtingen kan voldoen, omdat hierbij slechts de waarde van het kort vreemd vermogen in mindering wordt gebracht op de vlottende activa. Een positief netto werkkapitaal met een relatief lage waarde kan door de wanbetalingen alsnog niet liquide zijn. Het netto werkkapitaal heeft een absoluut getal als uitkomst. Daarom kan er geen norm worden bepaald voor het netto werkkapitaal. Dit heeft als nadeel dat de dienstverlenende bedrijven niet verhoudingsgewijs met elkaar vergeleken kunnen worden.

Het enige geschikte liquiditeitskengetal om uitzendbedrijven financieel te analyseren is de current ratio.¹⁸ Deze geeft de verhouding weer tussen de vlottende activa en het kort vreemd vermogen. Hiermee kan worden beoordeeld of een uitzendbedrijf in staat is om aan haar korte termijn verplichtingen te voldoen. Indien bij de uitkomst van de current ratio rekening wordt gehouden met een bepaald percentage dat de betalingen niet juist verlopen, geeft de current ratio een betrouwbaar beeld over de liquiditeit van het uitzendbedrijf.

¹⁸ Interviews uit bijlagen

2.3. Solvabiliteit

Solvabiliteit is de mate waarin een onderneming in staat is om aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt beoordeeld of de onderneming bij faillissement over voldoende eigen vermogen beschikt om alle verschaffers van vreemd vermogen terug te kunnen betalen. De solvabiliteit kan door twee kengetallen worden bepaald, namelijk de debt ratio en het rentedekkingsfactor.

2.3.1. Debt Ratio

De debt ratio geeft aan welke gedeelte van het totale vermogen is gefinancierd met het vreemd vermogen. Dit kengetal kan op de volgende manier berekend worden:

$$\frac{\text{Gemiddeld vreemd vermogen}}{\text{Gemiddeld totaal vermogen}} = \text{Debt ratio}$$

Een gezonde dienstverlenende onderneming wil uiteraard dat dit kengetal niet te dicht bij de 1 zit. Echter moet deze ratio ook niet te laag liggen, omdat het voor vele ondernemingen ook fijn is om met geleend geld te investeren en niet alleen met het eigen geld. Dit spreidt namelijk de risico's die zijn verbonden bij het doen van investeringen. De solvabiliteit wordt vaak ook op de volgende manieren berekend:

$$\frac{\text{Gemiddeld eigen vermogen}}{\text{Gemiddeld totaal vermogen}} \quad \text{en} \quad \frac{\text{Gemiddeld vreemd vermogen}}{\text{Gemiddeld eigen vermogen}}$$

Bij de eerste berekening wordt bepaald welke deel van het totale vermogen bestaat uit het eigen vermogen. Dit is het tegenovergestelde van de debt ratio. Een onderneming streeft ernaar dat deze niet te laag is. Hoe hoger dit getal, des te meer het aandeel van het eigen vermogen is. Bij de tweede berekening wordt de verhouding van het vreemd vermogen ten opzicht van het eigen vermogen bepaald. Deze hoort bij een dienstverlenende onderneming niet al te hoog te zijn, omdat dit de kredietverstrekkers en leveranciers weinig vertrouwen geeft. Ze weten immers niet of de onderneming hun vorderingen kunnen betalen.

2.3.2. Rentedekkingsfactor

De rentedekkingsfactor geeft aan in welke mate het bedrijfsresultaat kan dalen zonder dat daarmee de betaling van de verschuldigde interest aan de verschaffers van vreemd vermogen in gevaar komt. De rentedekkingsfactor wordt op de volgende manier berekend:

$$\frac{\text{Bedrijfsresultaat}}{\text{Interestlasten}} = \text{Rentedekkingsfactor}$$

Elke onderneming wenst uiteraard dat dit kengetal een veelvoud van 1 is. Indien deze rentedekkingsfactor namelijk lager is dan 1, dan is het bedrijfsresultaat te laag om de interest

te betalen. Echter komt er in de praktijk bijna nooit voor dat de interestlasten van een dienstverlenende onderneming hoger zijn dan het bedrijfsresultaat.

2.3.2. Toepassing Solvabiliteit

De solvabiliteitskengetallen zijn indicatoren die aangeven in welke mate een onderneming in staat is om aan al haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kenmerkende van dit kengetal is dat er wordt beoordeeld of een onderneming bij faillissement over voldoende eigen vermogen beschikt om alle vreemd vermogen verschaffers te kunnen terugbetalen. Er wordt dus nagegaan in hoeverre een onderneming bij het slechtste scenario in staat is om haar al haar verplichtingen te voldoen. Hierin bevinden zich ook de korte termijn verplichtingen. Daarom is de solvabiliteit van een onderneming geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren.

De debt ratio is geschikt om de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven op korte termijn te beoordelen. De debt ratio geeft aan welke gedeelte van het totale vermogen is gefinancierd met vreemd vermogen. Er wordt bepaald welke deel van het totaal vermogen bestaat uit 'vreemd' geld en welke deel uit het eigen vermogen. Bij faillissement kan voor een uitzendbedrijf berekend worden welke percentage van het totaal vermogen beschikbaar is voor de schuldeisers.

Een onderneming wenst geen debt ratio dat heel dicht bij de 1 is, omdat dit aangeeft dat het totaal vermogen bijna geheel bestaat uit vreemd vermogen en heel weinig eigen vermogen. Dit wekt ook wantrouwen bij kredietverstrekkers en vreemd vermogensverschaffers, omdat deze partijen zich realiseren dat de onderneming wellicht onvoldoende buffer heeft om onverwachte verliezen op te vangen. Hierdoor hebben ze nauwelijks zekerheid dat vorderingen worden terugbetaald.

Aan de andere kant is het nadelig voor een onderneming om een te lage debt ratio te hebben. Dit houdt in dat het totaal vermogen uit weinig vreemd vermogen en veel eigen vermogen bestaat. Deze situatie brengt veel risico mee voor het uitzendbedrijf, omdat de onverwachte verliezen in mindering worden gebracht op het eigen vermogen. Het is immers verstandig voor een uitzendbedrijf om enigszins vreemd vermogen aan te trekken, zodat de risico's worden verspreid.

De rentedekkingsfactor is niet geschikt om aan te tonen dat een uitzendbedrijf aan zijn korte termijn verplichtingen kan voldoen.¹⁹ De rentedekkingsfactor geeft aan in welke mate een uitzendbedrijf in staat is om uit het bedrijfsresultaat de interestlasten te voldoen.

De interestlasten zijn verplichtingen die op korte termijn moet worden voldaan. Echter bestaat deze slechts uit een klein deel van de totale kosten.

Dit kengetal hoort bij alle bedrijven in ieder geval meer dan 1 te zijn, zodat de interestlasten met het bedrijfsresultaat kan worden betaald. Voor bijna alle uitzendbedrijven is het heel eenvoudig om een positieve rentedekkingsfactor te behalen.

¹⁹ Interviews uit bijlagen

2.4. Rentabiliteit

Rentabiliteit is de verhouding tussen het inkomen (winst) en het vermogen dat dit inkomen heeft verdiend. De rentabiliteit is een belangrijke maatstaf om een goed financieel beleid op lange termijn te voeren. Om de continuïteit van een dienstverlenende onderneming te waarborgen moet de winst ook op lange termijn groot genoeg zijn om verschaffers van vreemd vermogen te kunnen terugbetalen. De rentabiliteit wordt bepaald aan de hand van de volgende drie kengetallen:

- Rentabiliteit totaal vermogen
- Rentabiliteit eigen vermogen
- Rentabiliteit vreemd vermogen

2.4.1. Rentabiliteit Totaal Vermogen

De rentabiliteit van het totaal vermogen geeft het rendement van de gehele investering in de onderneming aan. Indien de rentabiliteit van een onderneming 15% is, houdt het in dat voor elke geïnvesteerde euro er 15 cent rendement is behaald. Het rendement is in dit geval het bedrijfsresultaat, hier zitten ook de belastingen en interest inbegrepen. Het rendement dient in het voorbeeld hierboven niet te worden verward met de nettowinst. Dit kengetal wordt op de volgende manier berekend:

Bedrijfsresultaat

----- * 100% = *Rentabiliteit totaal vermogen*

Gemiddeld totale vermogen

2.4.2. Rentabiliteit Eigen Vermogen

De rentabiliteit van het eigen vermogen wordt ook gebruikt om een dienstverlenend bedrijf te analyseren. Bij dit kengetal wordt de winst gerelateerd aan het eigen vermogen. Met dit kengetal wordt bepaald welke deel van het geïnvesteerde eigen vermogen als nettowinst wordt verdiend. Dit kengetal wordt op de volgende manier berekend:

Nettowinst

----- * 100% = *Rentabiliteit eigen vermogen*

Gemiddeld eigen vermogen

2.4.3. Rentabiliteit Vreemd Vermogen

De rentabiliteit van het vreemd vermogen is het deel van het vreemd vermogen dat aan interest wordt betaald. Eigenlijk is waarde van dit kengetal de gemiddelde kostenvoet van het vreemd vermogen, omdat dit het percentage geeft van de betaalde interest ten opzichte van het vreemd vermogen. Dit kengetal wordt als volgt berekend:

Betaalde interest

----- * 100% = *Rentabiliteit vreemd vermogen*

Gemiddeld vreemd vermogen

Elke onderneming streeft naar een zo laag mogelijk rentabiliteit van het vreemd vermogen, omdat hiermee meer vreemd vermogen overblijft om investeringen mee te doen.

2.4.4. Toepassing Rentabiliteit

Op basis van de rentabiliteitskengetallen wordt een objectief overzicht weergegeven van de financiële situatie van een onderneming.

Belanghebbenden die zaken willen doen met een onderneming hebben baat bij het bepalen van de rentabiliteit. De rentabiliteitskengetallen zijn indicatoren die aangeven of een onderneming een goed financieel beleid op lange termijn uitvoert. Hierbij staat het waarborgen van de continuïteit van een onderneming centraal.

Echter zijn deze financiële indicatoren niet geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren, omdat deze kengetallen niet meteen aantonen of een uitzendbedrijf aan zijn korte termijn verplichtingen kan voldoen. Met de rentabiliteitskengetallen kan de kredietwaardigheid op korte termijn van een uitzendbedrijf niet worden beoordeeld. De rentabiliteit is een belangrijke maatstaf om een goed financieel beleid op lange termijn te voeren, omdat de rentabiliteitskengetallen de verhouding aangeven tussen de resultaten en het vermogen van een uitzendbedrijf. Deze verhouding geeft niet meteen aan of de resultaten van een uitzendbedrijf groot genoeg zijn om alle kort lopende schulden te kunnen afbetalen.²⁰

2.5. Activiteit

Met de activiteitskengetallen wordt inzicht verschaft over de intensiteit van het gebruik van productiemiddelen en het geïnvesteerd vermogen van de onderneming.

De activiteit geeft namelijk de effectiviteit en de efficiëntie aan, waarmee beschikbare middelen worden ingezet. Hierbij worden balansposten gekoppeld aan activiteiten binnen een onderneming. Ten slotte geven de activiteitskengetallen een beter beeld over het betaalgedrag van de ondernemer. Hiermee kan zijn kredietwaardigheid beoordeeld worden. De activiteit van een onderneming wordt bepaald op basis van de volgende kengetallen:

- Omloopsnelheid totaal vermogen
- Gemiddeld krediettermijn debiteuren
- Gemiddeld krediettermijn crediteuren

²⁰ Interviews uit bijlagen

2.5.1. Omloopsnelheid van het Totaal Vermogen

Belanghebbenden zijn vaak geïnteresseerd in de omloopsnelheid van het totale vermogen. Dit kengetal geeft aan hoe vaak de totale activa wordt omgezet in opbrengsten. Dit kengetal wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Omzet}}{\text{Gemiddeld totale vermogen}} * 100\% = \text{Omloopsnelheid totaal vermogen}$$

Een omloopsnelheid totaal vermogen van 1 houdt in dat de totale waarde van het vermogen is verdiend aan omzet. Dit betekent dat wanneer de ondernemer een omzetstijging wenst van 10%, hij eveneens een investering moet doen dat minimaal 10% is van de huidige omzet.

2.5.2. Gemiddeld Krediettermijn Debiteuren

De gemiddelde krediettermijn van de debiteuren geeft aan hoeveel dagen een onderneming gemiddeld moet wachten op het ontvangen van haar vorderingen. Hoe langer de krediettermijn is, des te meer kosten en risico's het bedrijf moet lopen. De ondernemer moet immers geld lenen om zijn kosten te kunnen betalen. De gemiddeld krediettermijn debiteuren wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Gemiddeld debiteurensaldo}}{\text{Verkopen op rekening}} * 365 \text{ dagen} = \text{Gemiddeld krediettermijn debiteuren}$$

2.5.3. Gemiddeld Krediettermijn Crediteuren

De gemiddelde krediettermijn van de crediteuren geeft aan hoeveel dagen de onderneming gemiddeld kan wachten met het betalen van haar schulden aan leveranciers. Voor een onderneming is een langer krediettermijn gunstiger. Om haar crediteuren te betalen hoeft deze geen extra kosten te maken door geld te lenen. De gemiddeld krediettermijn crediteuren wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Gemiddeld crediteurensaldo}}{\text{Inkopen op rekening}} * 365 \text{ dagen} = \text{Gemiddeld krediettermijn crediteuren}$$

Voor externen is het niet mogelijk om de gemiddeld krediettermijn crediteuren te bepalen aan de hand van een gepubliceerde jaarrekening. Een jaarrekening publiceert normaliter geen gegevens over het inkopen op rekening.

2.5.4. Toepassing Activiteit

De activiteitskengetallen geven een vertrouwd beeld over het betaalgedrag van een ondernemer, waarmee zijn kredietwaardigheid kan worden beoordeeld. Daarom is de activiteit van een onderneming geschikt om een uitzendbedrijf financieel te analyseren. Er moet worden beoordeeld welke activiteitskengetallen geschikt zijn om uitzendbedrijven financieel te analyseren.

De omloopsnelheid van het totale vermogen is niet geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren. Dit kengetal geeft namelijk aan hoe vaak de totale activa wordt omgezet in opbrengsten. Hiermee wordt het rendement van het geïnvesteerd vermogen bepaald. Dit is belangrijk voor de financiële zekerheid over een lange termijn, maar hiermee kan de kredietwaardigheid op korte termijn niet worden beoordeeld. Dit kengetal lijkt immers veel op de rentabiliteit van het totaal vermogen. Het enige verschil is dat bij de omloopsnelheid wordt uitgegaan van de omzet, terwijl bij de rentabiliteit wordt uitgegaan van het bedrijfsresultaat.

De gemiddelde krediettermijn van de debiteuren is wel geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren. Uitzendbedrijven hebben te maken met een hoog debiteurensaldo. De uitzendbedrijven betalen het ingehuurd personeel meestal wekelijks, terwijl de uitleenbedrijven langer moet wachten totdat het inleenbedrijf hen betaalt. Dit heeft nadelige gevolgen voor een uitzendbedrijf. Het debiteurensaldo neemt telkens toe met het bedrag dat de inleenbedrijven moeten betalen voor het ingehuurd personeel. De gemiddelde krediettermijn van de debiteuren heeft invloed op de winst van het uitzendbedrijf. Indien een uitzendbedrijf haar crediteuren keurig na 30 dagen betaald en de gemiddelde debiteurentermijn 45 dagen is, moet het uitzendbedrijf 15 dagen langer wachten voordat deze zijn geld ontvangt. Hierdoor moet het uitzendbedrijf extra geld lenen om haar crediteuren wel binnen 30 dagen te betalen. Bij het lenen van geld worden er interestkosten gemaakt. Om dit te voorkomen moet een uitzendbedrijf proberen om haar crediteuren zo laat mogelijk te betalen en haar vorderingen zo snel mogelijk te innen. Dit kan een onderneming realiseren door bijvoorbeeld gebruik te maken van kortingen bij contante betaling.

De gemiddelde krediettermijn van de crediteuren is niet geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren. De crediteuren van uitzendbedrijven bestaan vooral uit de lonen van uitzendkrachten. Voor uitzendbedrijven geldt een betalingstermijn van minimaal een week en maximaal een maand.²¹ In de praktijk betalen de meeste uitzendbedrijven hun uitzendkrachten na een week uit. De kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf wordt beoordeeld op basis van haar betaalgedrag. Aan de hand van het betaalgedrag kan de gemiddelde krediettermijn van de crediteuren worden berekend. Hiervoor zijn de facturen en de werkelijke betalingen van een uitzendbedrijf nodig. Een uitzendbedrijf spreekt met haar crediteuren een betalingstermijn af. Dit kan per crediteur verschillend zijn. Een derde partij dat de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf beoordeelt, vindt het belangrijk dat het uitzendbedrijf haar crediteuren op tijd betaald. De gemiddelde krediettermijn crediteuren wordt minder belangrijk geacht.²²

Kort samengevat kan de conclusie worden getrokken dat de volgende kengetallen geschikt zijn om uitzendbedrijven financieel te analyseren:

²¹ <http://www.uitzendbureau.nl/info/loon-arbeid/tijds-betaling>

²² Interviews uit bijlagen

• Current Ratio	(Liquiditeit)
• Debt Ratio	(Solvabiliteit)
• Gemiddeld Krediettermijn Debiteuren	(Activiteit)

2.6. 6C's of Credit

De 6C's of Credit zijn een zestal kenmerken waarop kredietverstrekkers ondernemingen beoordelen.²³ De kredietbeoordelaars gebruiken de 6C's of Credit ook om bedrijven te analyseren. Deze zes kenmerken zijn Engelse termen die beginnen met de letter C. Ze worden gebruikt om kredietwaardigheid van ondernemingen te beoordelen.²⁴ De 6C's of Credit zijn:

• Character	(Karakter)
• Capability	(Bekwaamheid)
• Capacity	(Capaciteit)
• Collateral	(Zekerheden)
• Context	(Context)
• Conditions	(Voorwaarden)

De 6C's of Credit bestaat zowel uit financiële als niet-financiële indicatoren. De financiële indicatoren zijn Capacity en Collateral. De andere C's of Credit zijn niet-financiële indicatoren, omdat deze betrekking hebben op de ondernemer, het bedrijf en externe factoren waar het bedrijf mee te maken heeft. De laatste C of Credit is pas van toepassing indien aan alle vorige stappen zijn voldaan. De Capacity heeft betrekking op de winstgevendheid, terwijl de Collateral betrekking heeft op de liquiditeit.

Character

Het eerste kenmerk dat een kredietverstrekker beoordeeld is het karakter en de betrouwbaarheid van de ondernemer. Allereerst wordt het verleden van een kredietnemer onderzocht. De kredietverstrekker zoekt uit of de ondernemer al zijn oude schulden heeft afbetaald. Tevens analyseert een kredietverstrekker de manier waarop een ondernemer zijn schulden heeft betaald. Indien een ondernemer niet altijd tijdig zijn schulden heeft voldaan, twijfelt de kredietverstrekker aan de betrouwbaarheid van de ondernemer. Hierdoor daalt de kans op een krediet.

Capability

Kredietverstrekkers zijn bij een onderneming benieuwd naar de bekwaamheid van het management. De kredietverstrekkers beoordelen of het management beschikt over voldoende deskundigheid om een onderneming te leiden. De kredietverstrekkers willen weten wat de professionele achtergrond is van het managementteam en welke ervaringen ze hebben met het nemen van strategische beslissingen.

Capacity

Kredietverstrekkers zijn geïnteresseerd naar de capaciteit en de beoogde groei van een onderneming. Hiermee kan worden geschat hoe snel een onderneming in staat is om winst te boeken, met haar beschikbare capaciteiten. De kredietverstrekkers kunnen vervolgens

²³ http://www.acenetworks.org/warehouse/BEST/Chapter_25_Six_Cs_of_Credit.pdf

²⁴ <http://www.powerhomebiz.com/vol2/6c-credit.htm>

beoordelen of het bedrijfsresultaat van een onderneming voldoende is om de aflossing te kunnen betalen.

Collateral

Voordat kredietverstrekkers een krediet verlenen willen ze zoveel mogelijk zekerheid hebben dat de ondernemer het geleend geld terugbetaald. Allereerst beoordeelt een kredietverstrekker de winstgevendheid van een onderneming. Vervolgens worden de cashflows van een onderneming bekeken. De ondernemer dient voldoende liquide middelen te hebben, waarmee ze de lening kunnen aflossen. De kredietverstrekkers zijn ook geïnteresseerd naar andere bezittingen van het bedrijf die in geld kunnen worden omgezet.

Context

Kredietverstrekkers zijn benieuwd naar de context van een onderneming. Hierbij gaat het om bepalende factoren waarmee een onderneming te maken heeft. Een kredietnemer moet kunnen uitleggen dat deze een positieve invloed hebben voor zijn onderneming. De factoren kunnen nieuwe producten of diensten zijn die een onderneming op de markt wil brengen. De concurrentie en de marktvraag zijn ook bepalende factoren waar de kredietverstrekker inzicht in wil verkrijgen.

Conditions

Indien een kredietverstrekker de vorige vijf kenmerken heeft beoordeeld worden de voorwaarden van de lening afgesproken. Beide partijen zullen onderhandelen om tot het benodigde bedrag van het krediet te komen. De kredietnemer moet ook duidelijk aangeven dat hij het geld op een verantwoorde manier zal gebruiken. Ten slotte spreken ze ook af op welke manier de lening wordt terugbetaald.

Toepassing 6C's of Credit

De 6C's of Credit zijn geschikt om uitzendbedrijven financieel te analyseren, omdat hiermee per onderdeel de mate van kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf wordt beoordeeld. In de praktijk worden krediet nemende uitzendbedrijven beoordeeld op de 6C's of Credit. Echter kan er met de 6C's of Credit niet specifiek worden beoordeeld of een uitzendbedrijf in het midden- en kleinbedrijf in staat is om zijn korte termijn verplichtingen te voldoen. Dit komt doordat de 6C's of Credit kenmerken zijn die een kredietverstrekker beoordeelt, bij het geven een krediet. Hiervoor kunnen ook geen specifieke normen worden gesteld. De grootste kredietbeoordelaars van Nederland beoordelen uitzendbedrijven, zoals staat beschreven in de eerste vijf stappen van de 6C's of Credit. De kredietbeoordelaars verstrekken geen leningen, waardoor het niet nodig is om de voorwaarden voor een lening te bepalen. Dit geldt wel voor de banken die kredieten verstrekken aan uitzendbedrijven.

3. Financiële indicatoren in de financiële dienstverlening

In het vorige hoofdstuk zijn de financiële en de niet-financiële indicatoren besproken die er zijn om een bedrijf financieel te analyseren. Hierbij is ook de financiële analyse theoretische beschreven. Tevens zijn de indicatoren bepaald die geschikt zijn om de kredietwaardigheid op korte termijn van uitzendbedrijven te analyseren.

In dit hoofdstuk wordt onderzocht hoe een bedrijf in de praktijk financieel wordt geanalyseerd. Het gaat hier om het beoordelen van de kredietwaardigheid van een bedrijf. De financiële dienstverlening die de kredietwaardigheid van bedrijven beoordeeld bestaat uit kredietbeoordelaars en banken. Vervolgens wordt onderzocht welke financiële indicatoren geschikt zijn om de kredietwaardigheid op korte termijn, van middelgrote en kleine uitzendbedrijven te beoordelen. Hierna worden normen gesteld aan de financiële indicatoren, zodat hiervoor een certificaat kan worden ontwikkeld. Deze normen worden bepaald naar aanleiding van interviews met adviseurs die werkzaam zijn bij kredietbeoordelaars en banken. Tevens zijn er interviews afgenomen bij accountants die de jaarrekeningen van uitzendbedrijven controleren. De interviews zijn zowel fysiek als telefonisch afgenomen.

3.1. Kredietbeoordelaars

Graydon en Dun & Brad Street zijn in Nederland de marktleiders op het gebied van zakelijk kredietadvies. Beide kredietbeoordelaars geven bedrijven adviezen over het nemen en geven van kredieten. Dit advies geven ze op basis van zowel financiële indicatoren als niet-financiële indicatoren. Voorbeelden van niet-financiële indicatoren zijn:

- Het betaalgedrag
- Bedrijfsactiviteiten
- Zakenrelaties

De financiële indicatoren die de kredietbeoordelaars gebruiken om bedrijven financieel te analyseren, zijn:

- Omzet en winst
- Balans en resultatenrekening
- Financiële kengetallen
- Begrotingen en Prognoses

Zowel Graydon als Dun & Brad Street berekenen alle financiële kengetallen van het vorige hoofdstuk om een bedrijf financieel te analyseren. Echter gebruiken ze ook kengetallen die nog niet genoemd zijn, zoals de brutowinstmarge en de nettowinstmarge. Om een compleet beeld te vormen over de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf is het enigszins zinvol om ook deze kengetallen te berekenen. Echter geven deze kengetallen slechts de verhoudingen weer ten opzicht van de omzet. Dit is intern voor een onderneming wel belangrijk, omdat hiermee het percentage van de winst ten opzichte van de kosten kan worden berekend.

Zowel Graydon als Dun & Brad Street zijn meer geïnteresseerd in de absolute waarde van de winst. Ze vinden de verhouding van de winst ten opzichte van de omzet minder relevant. De verhouding van de winst ten opzichte van de omzet kan relatief hoog zijn, terwijl de absolute waarde van de winst te laag is om kredieten te kunnen betalen. Dit geldt bij een onderneming met een lage omzet.

Beide kredietbeoordelaars kijken bij de grote ondernemingen kijken naar de prognoses die ze maken voor hun omzet en winst in het komende jaar. Deze prognoses moeten goed onderbouwd zijn. De kredietbeoordelaars analyseren de huidige omzet en winst van een bedrijf. Dit doen ze ook voor het betaalgedrag van de ondernemingen.²⁵

De kredietbeoordelaars houden bij het beoordelen van de kredietwaardigheid rekening met algemene bedrijfsgegevens en verwante relaties van de onderneming dat een lening aanvraagt. Hiermee willen ze de risico's inperken dat de krediet nemende onderneming niet in staat is om de aflossing en rente te kunnen terugbetalen. De omvang van een onderneming is een voorbeeld van algemene bedrijfsgegevens waar rekening mee wordt gehouden. Hierbij wordt ook gekeken naar het aantal medewerkers.

Bij het beoordelen van de kredietwaardigheid wordt kritisch gekeken naar de haalbaarheid van de kerndoelen waarnaar een onderneming streeft. De manier waarop een onderneming zich promoot wordt ook meegenomen bij de beoordeling van de kredietwaardigheid.

Ten slotte worden de zakenrelaties geanalyseerd. De leveranciers van een onderneming worden beoordeeld op hun kredietwaardigheid. De debiteuren worden ook op deze manier geanalyseerd. Andere zakenrelaties zijn de participaties waarin een bedrijf zich bevindt. Indien van toepassing worden de dochter- en moedermaatschappijen geanalyseerd.²⁶

Graydon en Dun & Brad Street waren beiden bereid om mee te werken aan een interview. Bij dit gesprek zijn de voorwaarden besproken, die hun organisatie hanteert bij het geven van een positief kredietadvies aan uitzendbedrijven.

3.1.2. Graydon

Graydon hanteert per branche verschillende normen. Bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een onderneming, kijkt Graydon allereerst naar de jaarcijfers van een onderneming. Hiermee berekenen ze de financiële kengetallen. Graydon analyseert het betaalgedrag en de kans op wanbetaling van een kredietnemer. Hiervoor gebruikt Graydon een database waarin 30 miljoen gekoppelde betaalervaringen van bedrijven worden bijgehouden. Graydon biedt zelfs garantie dat een beoordeelde onderneming met een positief kredietadvies haar vorderingen zal betalen. Indien een klant van Graydon alsnog te maken krijgt met wanbetaling van een onderneming dat een positief kredietadvies heeft gekregen, wordt het incassotraject door Graydon kosteloos aangeboden.

Wanneer Graydon kredietadvies geeft over een uitzendbedrijf, wordt allereerst gekeken naar de winst. Hierna kijkt de kredietbeoordelaar van Graydon of er betaalervaringen in hun database staan van inlenende bedrijven die zaken doen met het uitzendbedrijf die beoordeeld wordt. Indien dit niet het geval is, vraagt de kredietbeoordelaar betaalervaringen aan bij de klanten van het uitzendbedrijf. Met deze informatie bepaalt de kredietbeoordelaar de kans op wanbetaling.

De norm voor de current ratio dat Graydon aanhoudt bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een middelgrote of klein uitzendbedrijf ligt tussen de 1.2 en de 1.5. Graydon kent een slechte score toe aan een middelgroot uitzendbedrijf met een current ratio, dat lager is dan een 1.2. Dit geldt echter niet voor de kleinere uitzendbedrijven, omdat de vlottende activa dat het uitzendbedrijf overhoudt te laag is voor een goede kredietscore. Voor hen geldt immers een minimale current ratio van 1.5.

²⁵ <http://www.dnb-nederland.nl/data/sitemanagement/media/Brochures/D&B%20Betalingsscore.pdf>

²⁶ <https://www.graydon.nl/uploaded/files/Graydon%20Kredietinformatierapport%20HOLLANDSE%20HARDHOUTBEDRIJVEN%20B%20V%20%20--VOORBEELDRAPPORT--.pdf>

Graydon geeft een uitzendbedrijf een positieve score van de debt ratio indien het eigen vermogen tussen de 15% en 30% is ten opzicht van het totale vermogen. De norm dat Graydon hanteert voor de debt ratio ligt tussen de 70% en 85%. Dit hangt ook af van de grootte van een uitzendbedrijf. Een kleiner uitzendbedrijf dient een eigen vermogen te hebben van minimaal 30%, waardoor de debt ratio volgens Graydon maximaal 70% mag zijn. Een middelgroot uitzendbedrijf mag een debt ratio van maximaal 85% hebben.

Graydon bepaalt de gemiddelde krediettermijn debiteuren van uitzendbedrijven door hen informatie op te vragen over de betalingen van hun debiteuren. Aan de hand van deze informatie berekent Graydon de gemiddelde krediettermijn debiteuren. Bij het bepalen van de krediet score van dit kengetal bij uitzendbedrijven, wordt strenger beoordeeld dan bij de andere kengetallen. Dit komt doordat de uitzendbedrijven constant te maken hebben met een hoog debiteurensaldo. Bij middelgrote of kleine uitzendbedrijven met een gemiddeld krediettermijn dat langer is dan 35 dagen, wordt meteen een lage score aan dit kengetal toegekend.²⁷

3.1.3. Dun & Brad Street

Dun & Brad Street houdt ze zich vooral bezig met het beoordelen en bewaken van de financiële toestand van zakenpartners. Ze werken tegenwoordig ook aan het integreren van bedrijfsdatabases, waardoor de zakenpartners hun informatie transparanter maken voor elkaar. Dun & Brad Street richt zich op risico's als gevolg van marktontwikkelingen. Al deze informatie haalt Dun & Brad Street uit een bedrijvendatabase waarin gegevens van meer dan 200 miljoen bedrijven staan die zich bevinden in meer dan 240 verschillende landen.

De kredietbeoordelaar van Dun & Brad Street kijkt bij het geven van een kredietadvies ook eerst naar de behaalde winst van een uitzendbedrijf. Hierna onderzoekt de kredietbeoordelaar het betaalgedrag van zowel het uitzendbedrijf als die van haar zakenpartners. Indien het mogelijk is wordt deze informatie uit de geïntegreerde databases gehaald. Tevens neemt de kredietbeoordelaar bij het geven van een kredietadvies rekening met de bevolkingsdichtheid van de omgeving van een uitzendbedrijf. Hiermee krijgt de kredietbeoordelaar een indicatie van het aantal mogelijke uitzendkrachten dat bij het uitzendbedrijf gaat werken.

Dun & Brad Street vindt het voldoende indien een middelgrote of klein uitzendbedrijf een current ratio van 1.3 heeft. Een klein uitzendbedrijf met een current ratio lager dan 1.3, krijgt een negatieve score van de current ratio toegekend.

Volgens Dun & Brad Street is een uitzendbedrijf solvabel indien deze een eigen vermogen heeft dat ligt tussen de 20% en 30% van het totale vermogen. De norm van de debt ratio die Dun & Brad Street gebruikt bij het beoordelen van uitzendbedrijven is tussen de 70% en 80%. Deze marge scheelt enigszins met die van Graydon. Ook bij Dun & Brad Street geldt dat een kleiner uitzendbedrijf een eigen vermogen moet hebben van minimaal 30% en een debt ratio dat niet hoger mag zijn dan 70%. Een middelgroot uitzendbedrijf moet een eigen vermogen hebben van minimaal 20%. Hierbij geldt een debt ratio van maximaal 80%.

Indien Dun & Brad Street een kredietadvies opstelt voor een uitzendbedrijf, beoordelen ze zowel het betaalgedrag als de financiële toestand van de zakenpartners. Bij uitzendbedrijven gaat het hier voornamelijk om de debiteuren. Volgens Dun & Brad Street weegt de kredietwaardigheid van de debiteuren zwaar mee, bij het geven van een kredietadvies. Dun & Brad Street geeft dit kengetal van een uitzendbedrijf in het midden- en kleinbedrijf een goede score indien deze lager is dan 30 dagen.²⁸

²⁷ Bijlage 2: Interview kredietbeoordelaar Graydon

²⁸ Bijlage 3: Interview kredietbeoordelaar Dun & Brad Street

3.2 Banken

Banken lenen geld aan bedrijven. Uiteraard willen ze het geleend geld terug ontvangen. Ondernemingen die geld willen lenen bij banken worden financieel geanalyseerd. Echter zijn de banken niet alleen benieuwd naar de financiële situatie van een onderneming die een krediet aanvraagt. Voordat banken verstreken kredieten aan ondernemingen, onderzoeken ze ook de niet-financiële factoren. De banken analyseren een krediet nemende onderneming op vier gebieden, namelijk:

- De kredietwaardigheid van de onderneming
- De ondernemer
- De kwaliteit van het management
- Externe factoren

De kredietwaardigheid van de onderneming

Banken die de kredietwaardigheid van een onderneming beoordelen, hanteren strengere normen dan Graydon en Dun & Brad Street. Dit komt doordat banken hun eigen geld uitlenen, terwijl de kredietbeoordelaars slechts een beoordeling geven. Bij het bepalen van de kredietwaardigheid van een onderneming hanteren de banken onderling ook verschillende normen. De ene bank stelt strengere eisen aan een krediet nemende onderneming dan een ander. Dit blijkt uit de volgende paragrafen.

Per branche hanteren banken verschillende eisen. Bij bepaalde situaties passen de banken hun normen aan. De marktontwikkelingen in een branche kan voor banken een oorzaak zijn om hun normen aan te passen. De ervaringen die banken meemaken met ondernemingen in een bepaalde branche zijn ook redenen om hun normen aan te passen.²⁹

De banken vinden bij het geven van kredieten, de kredietwaardigheid van de onderneming het belangrijkste. Om de kredietwaardigheid te beoordelen worden alle financiële en niet-financiële gegevens van een onderneming geanalyseerd. Hierbij gaat het om de jaarcijfers, de financiële kengetallen en het betalingsgedrag.³⁰

De banken onderzoeken alle financiële gegevens van een onderneming. Allereerst wordt er naar de omzet en de winst- en verliesrekening gekeken. De banken onderzoeken in eerste instantie of de nettowinst van een onderneming hoog genoeg is om een deel van de lening af te kunnen lossen. Hierna worden de balansgegevens bekeken, waarmee alle kengetallen berekend worden die tot dusver zijn behandeld. Hiermee kunnen de banken een goed beeld vormen over de financiële situatie van de onderneming.

Voor de banken is een liquide onderneming dat aan haar financiële verplichtingen kan voldoen niet voldoende. De banken vinden ook de continuïteit van de ondernemingen belangrijk. De winstgevendheid en het efficiënte gebruik van beschikbare middelen wordt ook meegenomen bij het beoordelen van de kredietwaardigheid.

Tevens beoordelen ze de kwaliteit van de debiteuren, zodat ze kunnen inschatten hoeveel de onderneming zal ontvangen van haar openstaande debiteuren. Om dit te realiseren onderzoeken de banken de betalingstermijnen en het betaalgedrag van de debiteuren. De banken vragen een onderneming informatie over de manier waarop ze haar vorderingen innen. Informatie over het financiële verleden van de debiteuren halen ze uit de Bureau Krediet Registratie, de BKR.³¹

²⁹ Bijlage: Interview kredietadviseur ABN AMRO

³⁰ <http://financieel.infonu.nl/lenen/60493-hoe-beoordelen-banken-kredietaanvragen.html>

³¹ <http://www.bkr-registratie-opvragen.nl/wat-doet-het-bkr-registratie-kredieten/index.html>

De banken zijn benieuwd naar de toekomstige financiële situatie van een onderneming. Ze analyseren de vermogensstructuur van de onderneming. De banken willen ook zien hoe een onderneming is gefinancierd. Ze letten hierbij op de verhouding tussen het eigen vermogen en het vreemd vermogen. Een onderneming met veel meer vreemd vermogen dan eigen vermogen wekt wantrouwen bij de banken, omdat de ondernemingen bij faillissement weinig eigen vermogen heeft om al haar schulden af te betalen.

De ondernemer

De banken zijn geïnteresseerd in het profiel van de ondernemer. De missie, visie en strategie van ondernemers worden door banken kritisch beoordeeld of ze wel haalbaar zijn, voordat de banken kredieten verstrekt aan hen.

De informatie van de BKR biedt een goede eerste indicatie van de kredietwaardigheid van de ondernemer. Het financiële verleden van de ondernemer kan hiermee worden achterhaald.

De BKR informeert haar deelnemers over kredieten die mensen in het verleden hebben afgesloten. Deze informatie helpt haar deelnemers bij het afwegen of het verantwoord is het betreffende persoon geld te lenen.

De kwaliteit van het management

De banken zijn ook benieuwd naar de kwaliteit van het management. Ze willen inzicht krijgen in de organisatiestructuur van de onderneming. Om de continuïteit van de onderneming te waarborgen, moet het management de bedrijfsprocessen goed beheren. De banken willen uitleg over de strategische beslissingen van het management en de directie. Hiermee kunnen de banken bekwaamheid van het managementteam beoordelen.

De banken vragen een krediet nemende onderneming naar hun zakelijke relaties. Ze willen weten hoe het management klantrelaties opbouwt. Tevens zijn de banken benieuwd naar de relatie tussen de onderneming en de leveranciers.

Externe factoren

De banken zijn geïnteresseerd in de externe factoren van een onderneming die bij hen een lening wil afsluiten. Ze onderzoeken hoe de marktontwikkelingen binnen de branche van de onderneming verloopt. Een onderneming kan zich in een branche bevinden, waarbij de markt wordt overgenomen door nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor ziet de toekomstige situatie van een onderneming er slecht uit.

De grote banken doen ook onderzoek naar informatie per branche. Hierbij kijken ze naar de economische vooruitzichten binnen een branche.

De banken kijken ook naar de concurrenten van een onderneming. Ze beoordelen op basis van de marketingstrategieën of een onderneming mee kan gaan met de concurrentie.

Tevens vergelijken banken de resultaten van een onderneming met de resultaten van de concurrenten. Hiermee kunnen de banken beoordelen hoe een onderneming presteert ten opzichte van haar concurrenten.³²

³² <http://www.ondernemerskredietdesk.nl/142/waar-wordt-kredietaanvraag-beoordeeld.htm>

3.2.1. ING

De kredietadviseur van ING die de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven beoordeelt, vindt het van essentieel belang dat ze genoeg winst genereren om de aflossing en rente te kunnen betalen. De kredietadviseur vindt de kredietwaardigheid van de kredietaanvrager ook belangrijk. De kredietaanvrager moet aantonen dat hij zijn schulden op tijd betaald. Bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf is de kredietadviseur van mening dat het kort vreemd vermogen zwaar weegt. De kredietadviseur houdt namelijk rekening met het scenario dat veel kort vreemd vermogen verschaffers hun vorderingen eisen bij een uitzendbedrijf. De vlottende activa van een uitzendbedrijf bestaat voornamelijk uit debiteuren. Doordat de eigenaar van een uitzendbedrijf meestal niet kan garanderen dat hij in staat is om al zijn vorderingen te innen, moet de current ratio van een uitzendbedrijf hoger zijn dan de norm van de kredietbeoordelaars. De kredietadviseur van ING vindt dat een middelgrote of klein uitzendbedrijf minimaal een current ratio van 1.8 moet hebben.

De debt ratio van een middelgrote of klein uitzendbedrijf weegt volgens de kredietadviseur van ING best zwaar mee. ING verstrekt pas een lening aan een dergelijk uitzendbedrijf, indien haar eigen vermogen 20% tot 25% van het totale vermogen is. De debt ratio van het uitzendbedrijf mag dus niet hoger zijn dan 80%. Bij een kleiner uitzendbedrijf mag de debt ratio niet hoger zijn dan 75%. De kredietadviseur van ING stelt voor dat de gemiddelde krediettermijn debiteuren van een uitzendbedrijf niet langer mag zijn dan 30 dagen. Dit komt doordat de uitzendbedrijven normaalgesproken te maken hebben met een hoog debiteurensaldo.³³

3.2.2. Rabobank

De Rabobank verzamelt per branche informatie over de huidige ontwikkelingen binnen de uitzendbranche. Hierbij doet de Rabobank onderzoek naar de kansen en bedreigingen, de trends en de perspectieven van de uitzendbranche. Deze informatie gebruikt de Rabobank bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf.³⁴

Een middelgrote of klein uitzendbedrijf dat een krediet aanvraagt bij de Rabobank moet eerst aantonen dat deze genoeg winst genereert om de periodieke kosten van een lening te kunnen betalen. Voor Rabobank is een uitzendbedrijf liquide, indien deze een current ratio heeft tussen de 1.5 en 2. Voor het kleine uitzendbedrijf is een minimale current ratio van 2 vereist om een lening te krijgen. Een middelgroot uitzendbedrijf dient echter een current ratio van 1.8 te hebben om in aanmerking te komen voor een lening.

Een uitzendbedrijf dat een lening aanvraagt bij de Rabobank wordt ook op haar solvabiliteit beoordeeld. De Rabobank hanteert een norm van 20% eigen vermogen ten opzichte van totale vermogen. Dit houdt in dat een uitzendbedrijf een debt ratio van maximaal 80% mag hebben, voordat deze een lening ontvangt.

De Rabobank onderzoekt ook de gemiddelde krediettermijn van de debiteuren bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf. Volgens de Rabobank is de norm van dit kengetal maximaal 30 dagen. Een uitzendbedrijf moet ervoor zorgen dat al haar debiteuren hun vorderingen gemiddeld binnen 30 dagen betalen.³⁵

³³ Bijlage 4: Interview kredietadviseur ING

³⁴ http://www.rabobank.nl/images/dienstverlening_uitzendbureaus_maart2012_2936131.pdf

³⁵ Bijlage 5: Interview kredietadviseur Rabobank

3.2.3. ABN AMRO

De ABN AMRO stelt bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf, strengere eisen dan bij handelsondernemingen. Dit komt doordat uitzendbedrijven meestal minder bezittingen hebben die snel in geld kan worden omgezet. Indien een handelsonderneming haar aflossingen en rente niet betaald, kan de ABN AMRO beslag leggen op haar goederen in de voorraad.

De ABN AMRO beoordeelt bij het verstrekken van een lening, eerst de kredietwaardigheid van een krediet nemende uitzendbedrijf. Hierbij eist de ABN AMRO dat een uitzendbedrijf genoeg winst moet maken om lening te kunnen terugbetalen. De ABN AMRO stelt een aparte voorwaarde aan een uitzendbedrijf dat bij hen een krediet aanvraagt. Een uitzendbedrijf mag maximaal een lening aanvragen dat drie keer zo groot is als het eigen vermogen. Volgens de ABN AMRO is een middelgrote of klein uitzendbedrijf niet solvabel genoeg, indien de waarde van het eigen vermogen lager is dan een derde van de lening. Tevens eist de ABN AMRO dat een uitzendbedrijf een eigen vermogen moet hebben van minimaal 25%. De debt ratio van een uitzendbedrijf mag dus niet hoger zijn 75% zijn.

De ABN AMRO gebruikt ook normen voor de current ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren, bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het midden- en klein bedrijf. De current ratio van een uitzendbedrijf moet minimaal 1.5 zijn, terwijl de gemiddelde krediettermijn van de debiteuren niet langer mag zijn dan 30 dagen.³⁶

3.2.4. Qredits

Qredits verstrekt slechts microleningen met een maximale waarde van € 50.000. In tegenstelling tot de andere banken, stelt Qredits mildere voorwaarden aan een uitzendbedrijf dat een krediet aanvraagt. Deze kredietverstrekker analyseert de jaarcijfers van een krediet nemende uitzendbedrijf. Tevens vraagt Qredits informatie aan bij de BKR over de kredietnemer. Qredits verstrekt geen grote leningen, waardoor ze meer risico durven te nemen. Qredits hanteert bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven andere normen dan reguliere banken.

Qredits eist wel dat een uitzendbedrijf genoeg winst moet maken om de kosten van een lening te kunnen betalen. De normen van de kengetallen zijn bij Qredits wel soepeler dan normaal.

De current ratio van een uitzendbedrijf hoeft voor een lening slechts 1.2 te zijn. Qredits beoordeelt de solvabiliteit van een uitzendbedrijf op een iets mildere manier dan de andere banken. Ze eisen namelijk dat een uitzendbedrijf een debt ratio van maximaal 85% mag zijn. Dit komt ongeveer overeen met de normen van de drie grote banken.

Qredits beoordeelt de gemiddelde krediettermijn van de debiteuren ook milder dan de grote banken. Een uitzendbedrijf krijgt namelijk al een lening van Qredits als de gemiddelde krediettermijn van de debiteuren korter is dan 60 dagen.³⁷

³⁶ Bijlage 6: Interview kredietadviseur ABN AMRO

³⁷ Bijlage 7: Interview kredietadviseur Qredits

3.3. Accountants

Een accountant van BDO en een accountant van Deloitte waren bereid om mee te werken aan een interview. Het doel van dit interview is om de normen van financiële indicatoren te bepalen, waarmee kan worden aangetoond dat een uitzendbedrijf op korte termijn kredietwaardig is. De accountant van BDO is van mening dat een uitzendbedrijf in het midden- en kleinbedrijf liquide is bij een current ratio van 1.3. De accountant van Deloitte vindt dat een middelgrote of klein uitzendbedrijf liquide is bij een current ratio van 1.5. De accountants vonden dat bij de genoemde current ratio's, de vlottende activa van een uitzendbedrijf groot genoeg is om de kort vreemd vermogensverschaffers te kunnen betalen. Volgens de accountant van BDO beschikt een uitzendbedrijf in het midden- en kleinbedrijf met een current ratio van minimaal 1.3, over voldoende buffer om eventuele wanbetalingen van debiteuren te compenseren. Volgens de accountant van Deloitte geldt dit bij een current ratio van tenminste 1.5.

De accountants hebben ook normen bepaald over de solvabiliteit van een middelgroot of klein uitzendbedrijf. De norm voor het eigen vermogen is volgens de accountant van BDO minimaal 25% van het totaal vermogen. De accountant van Deloitte vindt dat het eigen vermogen van een uitzendbedrijf in het midden- en kleinbedrijf minimaal 20% moet zijn. Dit houdt in dat de accountant van BDO van mening is dat een debt ratio van een uitzendbedrijf niet hoger mag zijn dan 75%, terwijl de accountant van Deloitte vindt dat de debt ratio maximaal 80% mag zijn.

Voor de gemiddeld krediettermijn debiteuren hebben de accountants ook verschillende normen genoemd. De gemiddeld krediettermijn debiteuren van een uitzendbedrijf in het midden- en kleinbedrijf mag volgens de accountant van BDO maximaal 40 dagen zijn. Terwijl de accountant van Deloitte vindt dat dit kengetal niet langer mag zijn dan 35 dagen.

De accountants zijn van mening dat een middelgrote of klein uitzendbedrijf teveel risico loopt bij gemiddelde krediettermijn debiteuren dat langer is dan de genoemde normen. Dit komt doordat een uitzendbedrijf te lang moet wachten op haar geld, waardoor het moeilijker wordt om zijn crediteuren op tijd te betalen. De accountants waren van mening dat de meeste uitzendbedrijven voldoen aan de normen die ze hebben genoemd.³⁸

³⁸ Bijlage 8: Interviews accountants

4. Criteria certificaat

In het vorige hoofdstuk is onderzocht hoe een bedrijf in de praktijk financieel wordt geanalyseerd om de kredietwaardigheid ervan te beoordelen. Hierbij zijn ook normen bepaald voor de financiële kengetallen die geschikt zijn om de kredietwaardigheid op korte termijn van uitzendbedrijven te beoordelen. Deze normen zijn bepaald aan de hand van interviews met kredietadviseurs die werkzaam zijn bij banken en kredietbeoordelaars. Tevens zijn er interviews gehouden met accountants die werkzaamheden verrichten voor een uitzendbedrijf. Deze normen worden gebruikt om een certificaat te ontwikkelen.

In dit hoofdstuk worden de criteria behandeld, die aan het betreffende certificaat moeten worden gesteld. Hierbij wordt ook beschreven hoe de procedure vanaf de aanvraag van dit certificaat zal verlopen. De kosten die hieraan zijn verbonden worden ook toegelicht.

4.1. Criteria

De SVU wil dit nieuwe certificaat zelf opstellen en uitreiken. De SVU laat de inhoud van het certificaat beoordelen door accountants die aangesloten zijn bij de NBA. De NBA, de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, is een publiekrechtelijke organisatie die zowel de belangen van de maatschappij als die van het accountantsberoep behartigt. De NBA zet zich in om de kwaliteit van het accountantsberoep te bewaken. Voor dit certificaat wordt de current ratio, de debt ratio, de gemiddeld krediettermijn debiteuren en het betaalgedrag van een uitzendbedrijf beoordeeld.

Het certificaat dat de SVU wil realiseren heeft ook nog specifieke criteria. De procedure van het certificeren moet relatief weinig tijd vergen. De SVU probeert het certificeren van haar deelnemers zo snel mogelijk te laten verlopen. Echter moet dit niet ten koste gaan van de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de controles bij het certificeren.

De SVU wenst ook dat alle midden- en kleine uitzendbedrijven bereid zijn om de kosten van de certificering te betalen. Daarom wilt de SVU de kosten voor het certificeren zo laag mogelijk houden.

4.1.1. Procedure

De procedure vanaf de aanvraag tot aan het certificeren brengt verschillende kosten met zich mee. Deze kosten ontstaan doordat de procedure van het certificeren werkzaamheden vereist van een administratieve medewerker en een accountant van de SVU. Dit geldt ook voor de accountant van het deelnemende uitzendbedrijf.

Een deelnemer van de SVU moet eerst een schriftelijke aanvraag indienen. Deze aanvraag komt terecht bij een administratieve medewerker van de SVU. De administratieve medewerker zal het aanvragende uitzendbedrijf de voorwaarden sturen, waaraan deze moet voldoen om in aanmerking te komen voor het certificaat. Bij deze voorwaarden staan de normen van de kengetallen vermeld, die op advies van kredietadviseurs en accountants zijn vastgelegd. Hierin staat ook of een uitzendbedrijf zijn vorderingen binnen de afgesproken betalingstermijnen betaald. Het uitzendbedrijf zal ervoor moeten zorgen dat hij aan deze voorwaarden voldoet. De eigenaar van het uitzendbedrijf ontvangt een standaarddocument van de SVU, waarin wordt vermeld of de kengetallen van het uitzendbedrijf voldoen aan de vastgestelde normen. Tevens moet het betalingsgedrag worden beschreven.

Vervolgens overhandigt de eigenaar van een uitzendbedrijf het document aan zijn eigen accountant. De accountant stelt een NV COS 4400 rapport op voor het uitzendbedrijf. De NV COS 4400 is een opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie.³⁹ Het uitzendbedrijf en de accountant stemmen met elkaar af, wat er in de NV COS 4400 rapport moet komen te staan. Hierin geeft de eigenaar van een deelnemend uitzendbedrijf een accountant de opdracht om te controleren of de financiële kengetallen en het betalingsgedrag kloppen, die de eigenaar heeft ingevuld in het document. In de NV COS 4400 rapport geeft een accountant de feitelijke bevindingen van een controle weer. Deze accountant controleert hierbij de juistheid van de gegevens die de eigenaar van een uitzendbedrijf heeft ingevuld in het standaarddocument. Hierna signeert de accountant dit document. Tevens moet de accountant een dossier opmaken.

De SVU vindt het voldoende dat een accountant van het uitzendbedrijf een controleverklaring opmaakt, zodat er kostenbesparing kan worden gerealiseerd. Indien de SVU de kengetallen laat controleren door een derde organisatie, zullen de kosten voor het certificeren toenemen.

Tevens zal de procedure voor het certificeren meer tijd in beslag nemen. De accountant van het uitzendbedrijf stuurt het gesigneerde document naar de SVU. Een accountant van de SVU voert een review uit. Deze accountant controleert de inhoud van het document. De accountant van de SVU controleert ook of de ondergetekende wel bevoegd is.

Nadat de accountant zijn taken heeft uitgevoerd, zal de administratieve medewerker van de SVU de gegevens van het uitzendbedrijf invoeren in een database. De administratieve medewerker moet ook de naam van het gecontroleerde uitzendbedrijf plaatsen in het openbare register van de SVU website. De administratieve medewerker moet bij onduidelijkheden contact opnemen met de deelnemers en dient vragen te beantwoorden die door de deelnemers worden gesteld. Zodra het certificeren is voltooid, moet de administratieve medewerker een factuur opstellen en versturen.

4.1.2 Kosten

De kosten voor het certificeren worden gemaakt door zowel het uitzendbedrijf als de SVU.

Het uitzendbedrijf dient een accountant te laten controleren of de gegevens kloppen, die zijn ingevuld in het standaarddocument van de SVU. Hiervoor moet de een dossier opstellen en een controleverklaring afgeven. De kosten voor een accountant zijn per uur gemiddeld €150. Een accountant is ongeveer vier uren bezig met deze werkzaamheden. De kosten hiervoor zijn dus €600.

De SVU maakt voor het certificeren veel meer kosten. De SVU moet zowel de administratieve medewerker als de accountant betalen. Per aanvraag besteedt de accountant van de SVU ongeveer twee uren aan een review. Echter besteedt de administratieve medewerker per aanvraag gemiddeld een uur. Het uurtarief van een administratief medewerker is gemiddeld €32. De totale kosten zijn dus ongeveer €332. De SVU houdt wel rekening met een opslag van 30% voor overheadkosten. De SVU brengt dus een bedrag van €430 in rekening voor het certificeren.⁴⁰

³⁹ <http://www.accountancynieuws.nl/actueel/vaktechniek/lastig-dilemma-nv-cos-4400-toepassen-of-5500n-de.91030.lynkx>

⁴⁰ Bijlage 1: Gesprekken K. Huisman en E. van Drongelen

5. Behoeft SVU Deelnemers

In het vorige hoofdstuk zijn de criteria voor een nieuw certificaat behandeld. Dit certificaat wil de SVU ontwikkelen voor haar deelnemers. Hierbij is beschreven hoe een officieel certificaat tot stand komt. Tevens zijn de procedure en de kosten voor aanvraag van dit certificaat beschreven.

In dit hoofdstuk is er onderzoek gedaan naar de behoefte van de SVU deelnemers voor het nieuwe certificaat. De SVU wil dat de enquête anoniem wordt gehouden, zodat de resultaten van de enquêtes betrouwbaarder zijn. Een eigenaar van een uitzendbedrijf is wellicht geneigd om zich minder uit te spreken bij een enquête interview dat niet anoniem is. Er is gebruik gemaakt van een enquête, zodat de resultaten van dit onderzoek systematisch verzameld kunnen worden. Deze enquête is zowel digitaal als schriftelijk opgesteld.

5.1 De Enquête

De enquête bestaat uit vijf vragen. De eerste vier vragen hebben betrekking op de huidige NEN 4400-1 certificering. De enquête begint met het vragen naar de SVU nummer. De SVU deelnemers hoeven deze vraag niet te beantwoorden. Indien de uitzendbedrijven hun SVU nummer wel vermelden, ontvangen ze de bevindingen van alle andere interviews.

Bij deze enquête is gevraagd naar de reden om gecertificeerd te zijn voor de NEN 4400-1. Er is ook gevraagd naar eventuele knelpunten die de SVU deelnemers hebben ondervonden bij het certificeren. Verder is het doel van de enquête om te achterhalen of de NEN 4400-1 voldoening biedt voor de SVU deelnemers. Indien dit niet het geval is, biedt deze enquête de mogelijkheid aan de deelnemende uitzendbedrijven om met eventuele suggesties te komen. Bij de laatste vraag van de enquête kunnen de respondenten hun mening geven over het nieuwe certificaat.

5.1.1. Schriftelijke Enquête

Voordat een enquête wordt afgenomen, is het nodig om de SVU deelnemers uit te leggen wat de nieuwe certificering inhoudt. Zonder deze informatie kan het uitzendbedrijf de laatste vraag van de enquête niet beantwoorden. Om een interview te houden met een schriftelijke enquête, zijn er eerst afspraken gemaakt met uitzendbedrijven die lid zijn van de SVU. Echter zijn weinig deelnemers van de SVU bereid om een afspraak te maken voor een interview. Slechts twee SVU deelnemers hebben hiervoor een afspraak gemaakt.

Om tijd te besparen zijn de interviews telefonisch afgenomen. Dit heeft tot meer respons geleid. De eigenaren van de uitzendbedrijven zijn namelijk sneller bereid om mee te werken aan een telefonisch interview. Er hebben acht SVU deelnemers meegewerkt aan een telefonisch interview.

5.1.2. Digitale Enquête

Het afnemen van interviews door middel van schriftelijke enquêtes verliep in eerste instantie niet soepel. Om alsnog het respons van de SVU deelnemers te verzamelen, zijn er digitale enquêtes opgesteld met behulp van een website. Via een link kunnen de SVU deelnemers de enquête invullen. Een digitale enquête invullen vergt minder tijd dan het afnemen van een fysiek interview. Desondanks hebben weinig SVU deelnemers de digitale enquête ingevuld. De digitale enquête heeft slechts voor vier respondenten gezorgd.

5.2 Resultaten Enquête

Zeven van de veertien respondenten zijn gecertificeerd voor de NEN 4400-1 norm, omdat ze zich willen onderscheiden ten opzichte van hun concurrenten. Drie van de veertien respondenten hebben aangegeven dat ze gecertificeerd zijn, omdat de klant hierom heeft gevraagd. Ten slotte zijn elf van de veertien deelnemers door hun brancheorganisatie verplicht gesteld om NEN 4400-1 gecertificeerd te zijn.

De deelnemers van de SVU hebben verschillende knelpunten ondervonden bij het certificeren voor de NEN 4400-1 norm. De knelpunten zijn:

- Te hoge kosten
- De jaarcijfers moeten in format van de SVU worden geplaatst
- De voorbereidingen voor een controle kost teveel tijd
- Veel inleenbedrijven weten niets af van de NEN 4400-1 norm

De NEN 4400-1 norm geeft de meeste respondenten voldoening. Echter biedt deze norm geen voldoening aan enkele SVU deelnemers. Deze uitzendbedrijven zijn van mening dat er veel concurrenten onterecht een certificaat krijgt. Ze vermoeden dat de administratie van bepaalde uitzendbedrijven niet overeenstemt met de werkelijkheid. Daarom vinden de uitzendbedrijven dat er een scherpere controle moet komen op de administratie van alle SVU deelnemers. Enkele uitzendbedrijven zijn van mening dat de uitbetalingen van uitzendkrachten scherper gecontroleerd moet worden. De respondenten vinden dat niet alleen naar de administratie gekeken moet worden, maar ook naar de bankafschriften.

De SVU deelnemers zijn ook van mening dat de personeelsdossiers beter gecontroleerd moeten worden en dat er niet adequaat wordt gereageerd op meldingen. Tevens zijn enkele uitzendbedrijven ervan overtuigd dat de meeste inleenbedrijven geen waarde hechten aan certificaten. Een deelnemer van de SVU heeft aangegeven dat zelfs overheidsinstanties die uitzendkrachten huren, niet eens vragen naar certificaten. Slechts een deelnemer van de SVU heeft de behoefte om de klant meer zekerheid te bieden. Het ging hier om de financiële zekerheid. Alle andere respondenten hadden geen behoefte om de klanten meer zekerheid te bieden.

De meeste respondenten zijn positief tegenover het nieuwe certificaat waarmee ze financieel worden geanalyseerd. Acht deelnemers van de SVU vinden dit certificaat zinvol. Hiermee willen de uitzendbedrijven hun klanten aantonen dat ze kredietwaardig zijn. Tevens zijn ze van mening dat ze zich nog meer kunnen onderscheiden ten opzichte van hun concurrenten. Enkele uitzendbedrijven zien dit certificaat als een bevestiging dat ze goed bezig zijn.

Zes respondenten zien geen verbetering in een nieuw certificaat, omdat ze vinden dat er kan worden gefraudeerd met de boekhouding. Een van deze respondenten is van mening dat er meer controlemomenten moeten komen. Tevens zijn bepaalde deelnemers van de SVU niet bereid om extra werk te verrichten voor een nieuw certificaat. Sommige uitzendbedrijven zijn ervan overtuigd dat veel inleenbedrijven niet belangrijk vinden dat een uitzendbedrijf een dergelijk certificaat kan aantonen.⁴¹

⁴¹ Bijlage 9: Samenvatting Interviews SVU-deelnemers

6. Conclusie en aanbevelingen

In het vorige hoofdstuk is er onderzoek gedaan naar de behoefte van de SVU deelnemers voor het nieuwe certificaat. Dit onderzoek is aan de hand van anonieme enquêtes uitgevoerd.

In dit hoofdstuk worden de conclusies over de voorgaande hoofdstukken beschreven. De conclusies bevatten de belangrijkste bevindingen die antwoord geven op de probleemstelling en de deelvragen. Tevens worden er naar aanleiding van het onderzoek aanbevelingen gedaan.

6.1. Financiële analyse

Indien een derde partij een oordeel wil vormen over de financiële situatie een onderneming, dient deze de kengetallen van de onderneming te analyseren. Deze kengetallen bestaan uit de liquiditeit, de solvabiliteit, de rentabiliteit, en de activiteit. Tevens kan een onderneming financieel geanalyseerd worden met de 6C's of Credit. Echter zijn de 6C's of Credit niet geschikt om de probleemstelling op te lossen. De 6C's of Credit zijn kenmerken die een kredietverstrekker beoordeelt bij het geven een krediet. Hiervoor kunnen ook geen specifieke normen worden gesteld. Tevens zijn de meeste kengetallen niet geschikt om de probleemstelling op te lossen. Alleen de current ratio, de debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren zijn hiervoor geschikt. Het netto werkkapitaal is niet geschikt, omdat het een absoluut getal als uitkomst heeft. Daardoor kan er geen norm worden bepaald voor dit kengetal. De rentedekkingsfactor is ook niet geschikt, omdat de interestlasten slechts een klein deel is van alle kosten. De rentabiliteitskengetallen zijn eveneens niet geschikt om de probleemstelling te beantwoorden, omdat deze kengetallen aangeven of een onderneming een goed financieel beleid op lange termijn uitvoert. Dit geldt ook voor de omloopsnelheid van het totaal vermogen. De gemiddelde krediettermijn crediteuren is ook niet geschikt, omdat het werkelijke betalingsgedrag van een uitzendbedrijf belangrijker is dan de kredietwaardigheid te bepalen.

Om de probleemstelling op te lossen moet de SVU haar deelnemers beoordelen op hun current ratio, debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren. Bij de current ratio moet de SVU rekening houden met mogelijke wanbetalingen van debiteuren. Tevens moet de SVU het betaalgedrag van haar deelnemers analyseren. Hierbij moet worden gecontroleerd of de SVU deelnemers hun crediteuren op tijd betalen.

6.2. Financiële dienstverlening

In de financiële dienstverlening worden uitzendbedrijven beoordeeld op zowel financiële als niet-financiële indicatoren. De kredietbeoordelaars analyseren uitzendbedrijven niet alleen op hun winst en jaarcijfers, maar ook op het betaalgedrag, de bedrijfsactiviteiten en zakenrelaties. Banken beoordelen bij het geven van een krediet de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf. Dit gebeurt op basis van de winst, de jaarcijfers en het betalingsgedrag. De banken beoordelen ook de kredietwaardigheid van een ondernemer, de kwaliteit van het management en externe factoren. De externe factoren zijn marktontwikkelingen binnen een branche en de prestaties ten opzichte van de concurrenten.

De financiële dienstverlening kent verschillende normen toe aan de kengetallen die geschikt zijn om aan te tonen dat uitzendbedrijven in het midden- en kleinbedrijf aan hun korte termijn verplichtingen kunnen voldoen.

De kredietbeoordelaars van Graydon en Dun & Brad Street hanteren minder strenge normen voor deze kengetallen dan de kredietadviseurs van de grote banken als ING, Rabobank en ABN AMRO. Dit valt het meest op bij de normen voor de current ratio die de financiële instellingen hanteren. De kredietbeoordelaars hanteren een gemiddeld een current ratio van 1.33. De grote banken gebruiken een gemiddeld current ratio van 1.73.

Echter hanteren de kredietbeoordelaars iets strengere normen voor de debt ratio, dan de grote banken. Het gemiddelde debt ratio die de kredietbeoordelaars hanteren is 77%. Hiertegenover gebruiken de grote banken een gemiddelde debt ratio van 78%.

De normen van de gemiddelde krediettermijn debiteuren die de kredietbeoordelaars hanteren, verschilt weinig ten opzichte van de normen die de grote banken hanteren. Alleen Graydon hanteert een gemiddeld krediettermijn debiteuren van maximaal 35 dagen als norm. Dun & Brad Street en de andere grote banken hanteren een gemiddeld krediettermijn van 30 dagen als norm. Dit komt doordat banken hun eigen geld uitlenen, terwijl de kredietbeoordelaars slechts een beoordeling geven.

Qredits hanteert een current ratio van 1.2, een debt ratio van 80% en een gemiddeld krediettermijn debiteuren van 60 dagen als norm. De debt ratio verschilt weinig met die van de grote banken. Echter verschillen de andere kengetallen aanzienlijk ten opzichte van de grote banken. Qredits verstrekt slechts leningen van maximaal € 50.000. Hierdoor durft Qredits bij het verstrekken van leningen, meer risico te nemen dan de drie grote banken.

De accountants van BDO en Deloitte vinden gemiddeld dat de norm van de current ratio voor uitzendbedrijven in het midden- en kleinbedrijf 1.4 is. Volgens de accountants is de debt ratio gemiddeld 78% en de gemiddelde krediettermijn debiteuren is gemiddeld 38 dagen. Deze normen zijn relatief minder streng dan die van de financiële instellingen.

De SVU moet hun deelnemers laten analyseren door een accountant. De accountant moet bij het beoordelen van hun deelnemers de normen van kengetallen gebruiken, die de grote banken hanteren. De uitzendbedrijven moeten hun vorderingen binnen de afgesproken betalingstermijn afbetalen. Daarom moet de accountant ook het betaalgedrag van de uitzendbedrijven analyseren. Door deze voorwaarden te hanteren, is de kans groter dat de SVU-deelnemers aan hun korte termijn verplichtingen blijven voldoen. Dit zorgt voor een structurele oplossing van de probleemstelling.

6.3. Het certificaat

De SVU wil een nieuw certificaat zelf opstellen en uitreiken. De G-rekening is wel het ideale middel om de probleemstelling op te lossen, maar de uitzendbedrijven zijn niet verplicht om een G-rekening te gebruiken. Doordat de G-rekening voor een slechtere liquiditeitspositie zorgt, zijn veel uitzendbedrijven niet bereid om deze rekening te gebruiken. In de praktijk is het voor de SVU niet handig om een G-rekening verplicht te stellen aan hun deelnemers, omdat dit nadelige gevolgen kan hebben voor uitzendbedrijven.

Indien een uitzendbedrijf een certificaat wil aanvragen bij de SVU, moet de procedure van het certificeren weinig tijd vergen. De kosten voor het certificeren ook zo laag mogelijk blijven. Daarom laat de SVU de inhoud van het certificaat beoordelen door accountants die aangesloten zijn bij de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants. Dit is goedkoper dan een onafhankelijk inspectiebureau in te huren. De procedure voor het certificeren verloopt hierdoor ook sneller. Voor het certificeren brengt de SVU €430 in rekening bij een deelnemend uitzendbedrijf.

Acht deelnemers van de SVU staan positief tegenover het nieuwe certificaat waarmee ze financieel worden geanalyseerd. Hiermee willen de uitzendbedrijven hun klanten aantonen dat ze kredietwaardig zijn, zodat ze zich nog meer kunnen onderscheiden ten opzichte van hun concurrenten. Tevens biedt dit certificaat aan de uitzendbedrijven een bevestiging dat ze goed bezig zijn. Zes respondenten zien geen verbetering in een nieuw certificaat, omdat ze vinden dat er kan worden gefraudeerd met de boekhouding. Ze zijn ook van mening dat er meer controlemomenten moeten komen. De respondenten zijn ook niet bereid om extra werk te verrichten voor een nieuw certificaat. Enkele respondenten zijn ervan overtuigd dat veel inleenbedrijven een dergelijk certificaat niet erkennen. Hieronder vindt u de belangrijkste voor- en nadelen van het certificaat.

Voordelen	Nadelen
Kredietwaardigheid wordt beoordeeld	Financiële verplichtingen
Biedt oplossing voor de probleemstelling	Kost tijd en moeite
Meerderheid respondenten staan positief tegenover dit nieuwe certificaat	Niet alle respondenten zien een verbetering in dit certificaat

De voordelen voor het nieuwe certificaat zijn belangrijker dan de nadelen hiervan. De uitzendbedrijven worden onderworpen aan een betrouwbare controle, waarmee wordt beoordeeld of ze aan hun korte termijn verplichtingen kunnen voldoen. De tijd en kosten die verbonden zijn aan deze controle zijn optimaal gereduceerd. Ten slotte staan de meerderheid van de respondenten positief tegenover dit certificaat.

Om tijd te besparen is het handig dat de SVU de controle van dit certificaat en controle van de NEN 4400-1 norm tegelijkertijd laat uitvoeren door een accountant. Voor dit nieuwe certificaat moet de SVU de administratie van hun deelnemers intensiever controleren. Tevens moet de SVU hun deelnemers zo min mogelijk betrekken bij de controle voor dit certificaat. Desondanks moet de SVU meer controlemomenten inlassen. De SVU moet de inleenbedrijven ervan overtuigen dat dit nieuwe certificaat hen meer zekerheid biedt. Dit kunnen ze realiseren door de grote inleenbedrijven van de SVU deelnemers uit te nodigen voor een informatieve bijeenkomst. Uiteraard moet de SVU de behoefte bepalen van de niet-deelnemende uitzendbedrijven en de inleenbedrijven naar dit certificaat. Met deze informatie kan de SVU bepalen of het zinvol is om te investeren in deze nieuwe certificering.

Bijlagen onderzoek

Bijlage 1: Samenvatting gesprekken K. Huisman en E. van Drongelen

Wat doet de SVU?

De SVU voerde controles uit in opdracht van de Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen, de NBBU. De NBBU is een brancheorganisatie voor uitzendbedrijven in het midden- en kleinbedrijf. Deze brancheorganisatie heeft 800 leden. De SVU werkt niet meer samen met de NBBU. De SVU voert tegenwoordig slechts controles uit voor haar 38 deelnemers. De deelnemers van de SVU ontvangen een NEN 4400-1 certificaat indien ze voldoen aan de gestelde voorwaarden.

De SVU onderscheidt zich van de SNA, door de NEN 4400-1 screenings te laten uitvoeren door de eigen accountant (RA of AA) en haar werkwijze af te stemmen op de omvang en de financiële draagkracht van midden- en kleinbedrijven.

Een controle voor de NEN 4400-1 norm is bij de SNA ongeveer 4 keer duurder dan bij de SVU. Dit is voor veel uitzendbedrijven in het MKB te duur. De SVU voert deze controle uit tegen een lagere vergoeding. De SVU laat de financiële administratie controleren door de accountant van het uitzendbedrijf. Bij de SNA wordt dit gedaan door een derde in te huren. De accountant van het uitzendbedrijf wordt om de drie jaar gecontroleerd door accountants van de SVU. De SVU vindt dat met goed vertrouwen de beste zekerheid wordt geboden naar belanghebbenden, zoals de inleenbedrijven. De SVU voert daarom jaarlijks een controlemoment uit bij elke deelnemer. Tevens stelt de SVU als doel om de inlenersaansprakelijkheid zo veel mogelijk te beperken. De SVU wil het verhaalsrisico van premie- en belastingafdrachten die betrekking hebben op de arbeidskrachten, naar de uitzendondernemingen toe te schuiven.

Hoe komt het nieuwe certificaat tot stand?

De SVU wil dit nieuwe certificaat zelf opstellen en uitreiken. De SVU laat de inhoud van het certificaat beoordelen door accountants die aangesloten zijn bij de NBA.

Een uitzendbedrijf moet voor een certificaat een schriftelijke aanvraag indienen. Deze aanvraag wordt behandeld door de administratie. De eigenaar van het uitzendbedrijf ontvangt een standaarddocument van de SVU, waarin hij vermeldt of zijn kengetallen voldoen aan de vastgestelde normen. Vervolgens overhandigt hij het document aan zijn eigen accountant. Deze controleert de juistheid van de gegevens en moet hiervoor tekenen. De SVU vindt een accountantscontrole voldoende. De accountant van het uitzendbedrijf stuurt het getekende document naar de SVU. Een accountant van de SVU controleert de inhoud van het document. Hij controleert ook of de ondergetekende wel bevoegd is. Hierna voert de administratieve medewerker van de SVU de gegevens van het uitzendbedrijf in een database. Deze plaatst ook de naam van het gecontroleerde uitzendbedrijf in het openbare register van de SVU website. De administratieve medewerker moet bij contacten houden met de uitzendbedrijven en de facturen versturen.

De kosten voor een accountant zijn per uur gemiddeld €150.

De SVU moet zowel de administratieve medewerker als de accountant betalen. De administratieve medewerker besteedt per aanvraag gemiddeld een uur. Het uurtarief van een administratief medewerker is gemiddeld €32. De SVU brengt voor het certificeren een opslag van 30 % overheadkosten in rekening.

Bijlage 2: Samenvatting interview kredietbeoordelaar Graydon

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	14/05/2012
Naam:	Van Althen
Functie:	Kredietbeoordelaar

Hoe beoordelen jullie de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB?

Graydon beoordeelt de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB door het betaalgedrag en de jaarcijfers te analyseren. Allereerst wordt naar de omzet en winst van een onderneming gekeken. Uit de jaarcijfers worden ook de kengetallen berekend. Bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een onderneming weegt de winst het zwaarst mee. Graydon beoordeelt ook het betaalgedrag van de onderneming en het betaalgedrag van de leveranciers. Hiervoor gebruikt Graydon een database waarin 30 miljoen gekoppelde betaalervaringen van bedrijven worden bijgehouden.

Verder analyseren ze de bedrijfsactiviteiten en zakenrelaties van een onderneming. Hierbij wordt gekeken naar de algemene bedrijfsgegevens en verwante relaties, maar ook naar de haalbaarheid van de kerndoelen.

Welke kengetallen zijn het meest geschikt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen?

Graydon is van mening dat de liquiditeit en de solvabiliteit van een onderneming het meest geschikt zijn om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen. Ook het betaalgedrag van de ondernemer en de leveranciers vindt Graydon belangrijk. De kengetallen die Graydon het meest geschikt vindt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen zijn de current ratio, de debt ratio en de krediettermijn van debiteuren. De gemiddelde krediettermijn crediteuren vindt Graydon wel geschikt, maar ze vinden dat de werkelijk wanbetalingen een concreter beeld geeft over de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf. Daarom berekent Graydon de kans op wanbetaling aan de hand van betaalervaringen. De hoogte van het netto werkkapitaal is afhankelijk van de krediettermijnen voor de debiteuren en crediteuren. Een hoge netto werkkapitaal levert wel altijd een goede kredietscore op. De rentabiliteit van een uitzendbedrijf in het MKB wordt door Graydon gebruikt bij het bepalen van de kredietwaardigheid. De rentabiliteit vindt Graydon veel minder geschikt om de kredietwaardigheid op korte termijn te bepalen.

Hoe groot moeten deze kengetallen zijn voor een positief kredietadvies.

Graydon vindt dat een uitzendbedrijf in het MKB een minimaal current ratio moet hebben tussen de 1.2 en de 1.5. De kleinere uitzendbedrijven moet minimaal een current ratio van 1.5 hebben, terwijl de middelgrote uitzendbedrijven een current ratio moeten hebben van tenminste 1.2. De debt ratio van een uitzendbedrijf in het MKB mag voor een positieve score niet hoger zijn dan 85%. Een kleiner uitzendbedrijf mag maximaal een debt ratio van 70% hebben. De gemiddeld krediettermijn debiteuren wordt door Graydon streng beoordeeld, omdat de uitzendbedrijven constant te maken hebben met een hoog debiteurensaldo. Graydon vindt dat dit kengetal bij een uitzendbedrijf in het MKB niet hoger moet zijn 35 dagen.

Bijlage 3: Samenvatting interview kredietbeoordelaar Dun en Brad Street

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	15/05/2012
Naam:	H. Koense
Functie:	Kredietbeoordelaar

Hoe beoordelen jullie de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB?

Dun & Brad Street beoordeelt de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB door ook het betaalgedrag en de jaarcijfers te analyseren. Ze kijken eerst naar de omzet en winst van een onderneming. Dun & Brad Street berekent de kengetallen aan de hand van de jaarcijfers. Bij Dun & Brad Street geldt ook dat de winst het zwaarst meeweegt, wanneer ze de kredietwaardigheid van een onderneming beoordelen. Dun & Brad Street onderzoekt hierna het betaalgedrag van zowel het uitzendbedrijf als die van haar zakenpartners. Deze informatie halen ze uit een bedrijvendatabase waarin gegevens van meer dan 200 miljoen bedrijven staan die zich bevinden in meer dan 240 verschillende landen. Dun & Brad Street houdt bij het geven van een kredietadvies rekening met de bevolkingsdichtheid van de omgeving van een uitzendbedrijf. Hiermee kunnen ze schatten hoeveel bij het uitzendbedrijf gaat werken. Ten slotte analyseren ze bij Dun & Brad Street de bedrijfsactiviteiten van een onderneming. Hierbij wordt gekeken naar de algemene bedrijfsgegevens en verwante relaties, maar ook naar de haalbaarheid van de kerndoelen.

Welke kengetallen zijn het meest geschikt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen?

Dun & Brad Street is ook van mening dat de liquiditeit en de solvabiliteit van een uitzendbedrijf in het MKB, het meest geschikt zijn om de kredietwaardigheid op korte termijn te bepalen. Echter is de rentabiliteit volgens Dun & Brad Street niet geschikt om de kredietwaardigheid op korte termijn te bepalen. Dun & Brad Street gebruikt de rentabiliteitskengetallen wel bij het geven van een kredietadvies.

Dun & Brad Street is van mening dat ook het betaalgedrag van de ondernemer en de zakenpartners belangrijk is. Dun & Brad Street vindt de current ratio, de debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren het meest geschikt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen. De gemiddelde krediettermijn crediteuren vindt Dun & Brad Street minder geschikt. Bij Dun & Brad Street vinden ze het belangrijker dat een uitzendbedrijf binnen de betalingstermijn betaalt, die ze hebben afgesproken met hun zakenpartners. Het netto werkkapitaal hangt af van het betalingsgedrag. Het is daarom moeilijk om een norm te bepalen. De rentabiliteitskengetallen gebruikt Dun & Brad Street bij het geven van een kredietadvies. De rentabiliteit geeft inzicht over een langer termijn en is niet echt geschikt om de kredietwaardigheid op korte termijn te bepalen.

Hoe groot moeten deze kengetallen zijn voor een positief kredietadvies.

Dun & Brad Street vindt dat een uitzendbedrijf in het MKB een current ratio moet hebben van minimaal 1.3. De debt ratio van een uitzendbedrijf in het MKB mag volgens Dun & Brad Street niet hoger zijn 80%. Dit hangt af van de grootte van een uitzendbedrijf. Een klein uitzendbedrijf mag geen debt ratio hebben van hoger is dan 70%. Volgens Dun & Brad Street weegt de kredietwaardigheid van de debiteuren zwaar mee, bij het geven van een kredietadvies. Volgens Dun & Brad Street mag dit kengetal niet hoger zijn dan 30 dagen.

Bijlage 4: Samenvatting interview kredietadviseur ING

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	14/05/2012
Naam:	J. Dinee
Functie:	Kredietadviseur

Hoe beoordelen jullie de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB?

Indien bij ING de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB wordt beoordeeld, eisen ze de winst groot genoeg is om de aflossing en rente te kunnen betalen. ING analyseert de jaarcijfers, de kengetallen en het betaalgedrag van een krediet nemende uitzendbedrijf.

De ING vindt kredietwaardigheid van kredietaanvrager ook belangrijk. De kredietaanvrager moet aantonen dat hij zijn schulden op tijd betaald. Volgens de ING weegt het kort vreemd vermogen van uitzendbedrijf zwaar mee. De kredietadviseur houdt namelijk rekening met het scenario dat veel kort vreemd vermogen verschaffers hun vorderingen eisen bij een uitzendbedrijf. De ING beoordeelt niet alleen de kredietwaardigheid van het uitzendbedrijf en de kredietaanvrager, maar ook externe factoren. Hierbij wordt naar de prestaties van het uitzendbedrijf in het MKB ten opzichte van haar concurrenten.

Hoe groot moeten de current ratio, de debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren van een uitzendbedrijf in het MKB zijn om een krediet te krijgen?

De kredietadviseur van ING vindt dat een middelgrote of klein uitzendbedrijf een current ratio moet hebben van minimaal 1.8.

De debt ratio van een uitzendbedrijf in het MKB weegt volgens de kredietadviseur van ING niet zwaar mee. ING verstrekt al een lening indien het eigen vermogen 20% tot 25% van het totale vermogen is. De debt ratio van het uitzendbedrijf mag dus niet hoger zijn dan 80%. Bij een kleiner uitzendbedrijf mag de debt ratio niet hoger zijn dan 75%. De kredietadviseur van ING stelt voor dat de gemiddelde krediettermijn debiteuren van een uitzendbedrijf niet langer mag zijn dan 30 dagen. Dit komt doordat de uitzendbedrijven normaalgesproken te maken hebben met een hoog debiteurensaldo.

Bijlage 5: Samenvatting interview kredietadviseur Rabobank

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	02/05/2012
Naam:	T. de Boer
Functie:	Kredietadviseur

Hoe beoordelen jullie de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB?

De Rabobank beoordeelt de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB in eerste instantie op basis van de jaarcijfers, de kengetallen en het betaalgedrag. Indien een uitzendbedrijf voldoet aan de gestelde eisen, wordt de kredietaanvrager geanalyseerd. De externe factoren voor een uitzendbedrijf worden ook geanalyseerd. De Rabobank verzamelt per branche informatie over de huidige ontwikkelingen binnen de uitzendbranche. Hierbij doet de Rabobank onderzoek naar de kansen en bedreigingen, de trends en de perspectieven van de uitzendbranche. Deze informatie gebruikt de Rabobank bij het beoordelen van de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf.

Welke kengetallen zijn het meest geschikt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen?

De kredietadviseur van Rabobank was van mening dat de current ratio, de debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren het meest geschikt zijn om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB te beoordelen. De gemiddelde krediettermijn crediteuren is minder belangrijk. Bij de Rabobank zijn ze van mening dat een uitzendbedrijf zijn schulden binnen de afgesproken betalingstermijn moet betalen. Een uitzendbedrijf in het MKB met een hoge netto werkkapitaal heeft wel meer kans op een lening. De Rabobank heeft geen norm over de hoogte van een uitzendbedrijf in het MKB.

Hoe groot moeten deze kengetallen zijn om een krediet te krijgen?

Een uitzendbedrijf in het MKB moet minimaal een current ratio 1.8 hebben om in aanmerking te komen voor een krediet. Een kleiner uitzendbedrijf moet hiervoor minimaal een current ratio van 2 hebben. De norm van de debt ratio dat Rabobank hanteert voor een uitzendbedrijf in het MKB is maximaal 80%. Volgens de Rabobank is de norm voor de gemiddelde krediettermijn debiteuren maximaal 30 dagen.

Bijlage 6: Samenvatting interview kredietadviseur ABN AMRO

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	16/05/2012
Naam:	M. Belem Kadem
Functie:	Kredietadviseur

Hoe beoordelen jullie de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB?

De ABN AMRO beoordeelt de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB in eerste instantie ook op basis van de jaarcijfers, de kengetallen en het betaalgedrag. Een bedrijf dat meer onderpand krijgt sneller een lening. Een uitzendbedrijf mag maximaal een lening aanvragen dat drie keer zo groot is als het eigen vermogen.

De ABN AMRO analyseert ook de kredietwaardigheid van de ondernemer op basis van informatie uit het verleden. De ABN AMRO kan haar normen aanpassen bij het opmerken van marktontwikkelingen in een branche. De ervaringen die ABN AMRO meemaakt met ondernemingen in een bepaalde branche zijn ook redenen om hun normen aan te passen.

Welke kengetallen zijn het meest geschikt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen?

De kredietadviseur van ABN AMRO was het ermee eens dat de current ratio, de debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren het meest geschikt zijn om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB te beoordelen. Bij de ABN AMRO zijn ze ook van mening dat een uitzendbedrijf zijn schulden binnen de afgesproken betalingstermijn moet betalen. Daarom is gemiddelde krediettermijn crediteuren minder geschikt om de kredietwaardigheid van een uitzendbedrijf in het MKB op korte termijn te bepalen. Bij de ABN AMRO maakte een uitzendbedrijf in het MKB met een hoge netto werkkapitaal ook meer kans op een lening. Voor dit kengetal heeft geen norm voor dit kengetal, omdat de situatie per bedrijf anders is.

Hoe groot moeten deze kengetallen zijn om een krediet te krijgen?

Een uitzendbedrijf in het MKB moet minimaal een current ratio van 1.5 hebben om een lening te krijgen bij de ABN AMRO. Tevens mag een dergelijk uitzendbedrijf een debt ratio hebben van maximaal 75%. De gemiddelde krediettermijn debiteuren mag niet langer zijn dan 30 dagen.

Bijlage 7: Samenvatting interview kredietadviseur Qredits

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	11/05/2012
Naam:	G. Gerwoerd
Functie:	Kredietadviseur

Hoe beoordelen jullie de kredietwaardigheid van uitzendbedrijven in het MKB?

Qredits analyseert jaarcijfers bij het beoordelen van uitzendbedrijven in het MKB. Qredits eist dat een uitzendbedrijf genoeg winst moet maken om de kosten van een lening te kunnen betalen. Tevens vraagt Qredits informatie aan bij de BKR over de kredietnemer. Ten opzichte van de drie grote banken stelt Qredits mildere voorwaarden voor een lening aan een uitzendbedrijf. Qredits verstrekt leningen van maximaal € 50.000, waardoor ze meer risico durven te nemen.

Hoe groot moeten de current ratio, de debt ratio en de gemiddelde krediettermijn debiteuren van een uitzendbedrijf in het MKB zijn om een krediet te krijgen?

De current ratio van een uitzendbedrijf in het MKB hoeft voor een lening Qredits, slechts 1.2 te zijn. De debt ratio mag maximaal 85% zijn. Ten slotte een uitzendbedrijf in het MKB al een lening van Qredits als de gemiddelde krediettermijn van de debiteuren lager is dan 60 dagen.

Bijlage 8: Samenvatting interviews accountants BDO en Deloitte

Onderwerp:	Kredietwaardigheid van uitzendbedrijven
Datum:	Verschillende Data
Naam:	E. Bakker (BDO) / G. Coppus en L.van Rijn (Deloitte)
Functie:	Accountant

Bij welke normen voor de current ratio, de debt ratio en het gemiddeld krediettermijn debiteuren zijn uitzendbedrijven in het MKB kredietwaardig?

De accountant van BDO is van mening dat een uitzendbedrijf in het MKB liquide is bij een current ratio van 1.3. De accountant van Deloitte vindt dat een uitzendbedrijf in het MKB liquide is bij een current ratio van 1.5. De norm van de debt ratio is volgens de accountant van BDO maximaal 75%. De accountant van Deloitte vindt dat dit kengetal maximaal 80% mag zijn. De accountants hadden ook voor de gemiddeld krediettermijn debiteuren verschillende normen genoemd. De gemiddeld krediettermijn debiteuren van een uitzendbedrijf in het MKB mag volgens de accountant van BDO maximaal 40 dagen zijn. De accountant van Deloitte vindt dat dit kengetal niet langer mag zijn dan 35 dagen. De accountants vonden dat de meeste uitzendbedrijven aan de genoemde normen voldoen.

Hoelang is een accountant gemiddeld bezig met een controle voor dit certificaat?

Een accountant is door middel van de NV COS 4400 ongeveer vier uren bezig met het vormen van een dossier, een controleverklaring afgeven, het afstemmen de opdracht en het controleren van de kengetallen en het betalingsgedrag. Een review voor deze zaken duurt gemiddeld twee uren.

Bijlage 9: Samenvatting interviews SVU-deelnemers

Waarom zijn jullie gecertificeerd voor de NEN 4400-1?

Zeven SVU-deelnemers die hebben meegewerkt aan het interview zijn gecertificeerd voor de NEN 4400-1, omdat ze zich willen onderscheiden ten opzichte van hun concurrenten. Drie zijn gecertificeerd, omdat de klant het wil. Tien respondenten moesten voor hun brancheorganisatie gecertificeerd zijn.

Heeft u knelpunten ondervonden bij het certificeren?

De respondenten hebben verschillende knelpunten ondervonden. De knelpunten die zij noemden waren vooral dat de kosten te hoog waren en dat de voorbereiding van een controle teveel tijd kost. Enkele deelnemers van de SVU denken dat veel inleenbedrijven niks afweten van de NEN 4400-1 norm. Een deelnemer van de SVU vindt het overbodig dat de jaarcijfers in een aparte format gepresenteerd moet worden. Dit kost namelijk veel tijd.

Geeft de certificering u voldoening?

Voor enkele SVU deelnemers geeft de NEN 4400-1. De antwoorden die ze gaven waren:

- Veel uitzendbedrijven krijgen onterecht een certificaat voor de NEN 4400-1 norm.
- De administratie van veel uitzendbedrijven klopt niet en dit moet worden aangepakt.
- De dossiers van het personeel moet beter worden gecontroleerd.
- Inleenbedrijven hechten geen waarde aan certificaten.

Zou u de klant meer zekerheid willen bieden?

Slechts een deelnemer van de SVU wil de klant meer zekerheid bieden. Hij wilde de klant meer financiële zekerheid bieden. Alle andere respondenten hadden geen behoefte om de klanten meer zekerheid te bieden.

Wat vinden jullie van ons initiatief?

Acht respondenten hebben vinden het een goed initiatief van de SVU om haar deelnemers financieel te analyseren. De reden hierover waren:

- Zich nog meer onderscheiden ten opzichte van hun concurrenten.
- Bevestiging dat ze goed bezig zijn.
- Kredietwaardig zijn

Vijf respondenten vinden het initiatief geen verbetering. De reden hiervoor waren:

- Er wordt gefraudeerd met de boekhouding
- Te weinig controlemomenten
- Niet bereidt zijn om extra werk te verrichten voor een controle
- Inleenbedrijven vinden een certificaat niet belangrijk

Literatuurlijst

Borsboom M. e.a., Financiering in het midden- en kleinbedrijf, 2^e druk, Zwolle, 2006.

Van Beek A., Praktijkgericht Financieel Management, 1^e druk, Best, 2003

Vijn R.M., Kengetallen: Theorie en praktijk, 4^e druk, Deventer, 2003

De Boer P., Basisboek Bedrijfseconomie, 9^e druk, Zwolle, 2010

SVU Bestuur, CHECKLIST controle op naleving van NEN 4400-1, 2011

Nederlandse Normalisatie Instituut, Nederlandse Norm NEN 4400-1, 2006

K.J. Huisman e.a., Handboek erkenningsregelingen